

המבקשת ;
(הנתבעת)

בעניין: תhilah libovi'z'
על-ידי ב"כ עוזי יוסף-חי אביעזוי
רחוב סגל 5, חדרה
טלפון : 052-8883696 ; פקסימיליה : 077-3182951
- נגדי -
מ. יוחנן ובנו בע"מ ח.פ 511344186

המשיבה ;
(הנתבעת)

מהות התביעה :- תביעה ייצוגית/צו עשה/סעד הצהרתי
סכום התביעה האישני : 750 ש"ח נזק שאינו ממוני ; נזק ממוני של 27.8 ש"ח.
סכום התביעה הקבוצתי : 2.5 מיליון ש"ח.

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

בית המשפט הנכבד מותבקש לאשר את התובענה שבندון **ктובענה ייצוגית** מכוח הסמכות המוקנית לו בסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק התובענות הייצוגית" או "החוק").

נספח 1: העתק התובענה הייצוגית מצורף ומסומן כנספח 1.

בית המשפט הנכבד מותבקש כדלקמן :-

(א) להגדיר את **קבוצת התובעים** כ¹:

"כל אדם שרכש מהמשיבה את המוכר מושא בבקשת האישור, אשר לא אישר על ידי הרבנות הראשית לישראל על אף שהוצעו כזה, **שבעו השנים שקדמו להגשת הבקשה לאישור** ועד **למועד שיקבע בית המשפט בהחלטתו**"

(ב) לקבוע כי המבקשת תהיה התובעת הייצוגית וכי באי כוחה יהיה ב"כ המ意義ים בתובענה זו ;

(ג) ליתן צו המצהיר כי המשיבה שיווקה מוצריים שלא כדין, עת ציינה על גיביהם פרטיים המטיעים ו/או העולמים להטעות את ציבור הלקוח;

(ד) ליתן צו המצהיר כי המשיבה מחייבת בפתרונות לצרכנים שהוטעו ו/או עולמים היו לטעות בשל הפרטומים הנזכרים.

בהתאם : להורות על תשלום פיצוי פרטני לכל צרכן או למצער להורות על פיצוי קבוצתי או למצער להורות על פיצוי בכל דרך שבה ניתן כבוד בבית המשפט כראיה ונוכנה בגין העילות המפורחות בבקשה זו ;

¹ במידת הצורך וכל شيء נמצא יתבקש בבית המשפט הנכבד להגדיר את הקבוצה בצורה שונה ו/או להגדיר תת קבוצה בהתאם לסעיף 10(ג) לחוק ולכלול בתוך חברי הקבוצה את כל מי שתיווצר לו עילה עד למtan פסק הדין (לפי סעיף 10(ב) לחוק)

- (ה) להורות למשיבה לפרסם את דבר ההחלטה בבקשת זו, בדרכים שיקבע בית המשפט, ולהטיל על המשיבה את הוצאות פרסום ההחלטה;
- (ו) לפסק גמול לתובעת המיצגת, לרבות הוצאות משפט; כמו כן, לחייב את המשיבה בשכר טרחת עורך דין לב"כ המבקשה, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.
- עיקרי הבקשת, כמו גם נימוקיה, יפורטו להלן.²**

A. פתח דבר ותמצית הדברים

2. בקשת אישור שבפנינו ממחישה את פער הכוחות הבלתי נתפס שבין המשיבה, רשות קמעונאיתGDOLAH, המפעילה 26 سنיפים ברוחבי הארץ העוניים לשם "יוחנוף" לבן המבקשה- צרכנית הקצה.
3. בתמצית. עניינה של בקשת אישור **בפרקтика פסולה** שהפתחה לאחרונה בעולם הייבוא, כזו המשייה את רווחהן של חברות השונות ופגעה באופן **בוטה וציני** באמנותיהם ורגשותיהם של צרכני הקצה.
- על-פי פרקטיקה זו, חברות שונות, כדוגמת המשיבה, מייבאות ומפיצות מוצרים שונים עליהם מצוין כי המוצר הוא "אישור הרבנות הראשית לישראל" על אף שהרבנות הראשית לישראל (להלן: "הרבות") לא אישרה את אותן מוצרים, ובמקרים מסוימים, על אף שלא הוגשה כלל בקשה לרבות.
4. הפרקטיקה האמורה היא פסולה ומקוממת. השערותיה הסובייקטיבית של המשיבה ביחס לחשיבות אישורה של הרבות, או שיקוליה העסקיים אינם מעוניינו של צרכן הקצה. השערתו הבסיסית ביותר של צרכן הקצה היא שכאשר מצוין על מוצר שהרבנות אישרה את אותו מוצר- היא אכן אישירה אותו- מכך הדברים שיכירה המשיבה הוא בלתי נתפס מבחינתו. הטעיה המשיבה היא חמורה מאין כמותה.
5. **על מנת להבהיר:** אישורה של הרבות אינו עניין דקלרטיבי גרידא. מדובר בעניין מהותי. נציג בהקשר זה את דברי הרבות בנוהל הייבוא (להלן: "הנזהל"):
- ❖ בקשה אשר עדיין בטיפול במחלקה אינה מהויה אישור לכשרות לפיכך אין לשוק המוצר עם יכולות "אישור הרה"ר" טרם קיבל אישור מחלקת הייבוא. במידה והיבואן מתעלם מזאתה הרה"ר והוא ממשיך לשוק את המוצרים ללא תעודת שירותי שלא בתוקף נקבעו צעדים נגד היבואן אשר עלולים לגרום להפסקה מוחלטת של הנפקת אישורים עבור אותו יבואן.
6. רוצה לומר, בהתאם לעמדתו של הרגולטור הרלוונטי- אין כל אפשרות לשוק מוצרים כ"מאושרים" על ידי הרבות, כאשר טרם ניתן אישור מפורש של הרבות. לרבות אף סמכויות מנהליות בנוגע לאותן הפרות. חמור מכך, כפי שנראה להלן- הוראות החוק אף אין אפשרות לציין שהמוצר "בשר" בטירים ניתן אישור הרבות לכשרותו.

² מספר הערות טכניות לנוחות בית המשפט הנכבד –
א. כל הפסיקה מובאת מהammer המשפטני נבו, אלא אם צוין במפורש אחרת.
ב. כל ההדgesות אין במקור, זולת אם צוין במפורש אחרת.
ג. תואר השופט מתיחס לתוארו של השופט ביום עד פסק הדין המוזכר, זולת אם צוין במפורש אחרת.

7. מלבד העובדה שההתקנות שבבסיס הבקשה לאישור היא מטעה בכל אספקט אפשרי, אלא שהתקנות זו מנוגדת באופן חמור להוראות הדין. ראו את תקנה 4. לתקנות אישור הונאה בנסיבות (תעודות הכהן), תשמ"ט-1988 (להלן: "תקנות הונאה בנסיבות"), לפי זה הפרקטיקה הרצiosa בוגר לאישור מוצרים מיובאים:

"בקשה לטעודת הכהן (להלן - הבקשה), עבר מצרך או חומר גלם מיובא, תוגש למועצה הרבנות הראשית; הבקשה תהיה לפי טופס 2 שבתוספת יזכירו לה המסמכים המפורטים בטופס ותיחתסם ביד היובאן. (ב) לבקשת צורף דוגמה מכל סוג מצרך או חומר גלם. (ג) כמו כן תצורף הצעת היובאן לתוית שתוצמד למצרך או לחומר הגלם"

8. לעניין המשמעות האופרטיבית של הדברים, קובעת תקנה 5 לתקנות הונאה בנסיבות את הדברים הבאים:

"לא יציוון אדם מוצר ככשר בכל דרך שהיא אלא אם כן- לייצרו ניתנה תעודת הכהן לפי תקנות אלה; לעניין תקנה זו, ציוון "כהן" - לרבות ציוון שאושר על-ידי רבנות או סימון מוכר בסימן בשרות"

9. רוצה לומר: כאשר מוצר לא אושר כ"כהן" על ידי הרבנות הראשית לישראל, אז שבהתאם לתקנות הונאה בנסיבות- חל איסור על ציוון המונח "כהן" על גבי המוצר. נבהיר כי גם בוגר לפרשפטיביה של צרכן הקצה, אישור הרבנות איינו עניין של מה בכך. מפרסומים רשמיים שפורסמו על ידי הרבנות הראשית לישראל (רי להלן), עולה כי: "רוב הציבור מסתמך על הכיתוב שעל גבי המוצר "באישור הרבנות הראשית לישראל כעדות שהמושג כבשר אכן הוא כשר ושהרבנות הראשית בדקה עד כמה שניתן את מערכם הבשורות וההשגחה של אותם מוצרים המשוקקים ומוצגים כבשר". עוד נבהיר כי מעמדתה הרשמית של הרבנות, כפי שזו הובאה בפניה של המבוקשת, עולה כי לא רק שלא ניתן לציין את המילה "כהן" ללא אישור הרבנות; אלא שלא ניתן אף לציין כל מצג כשרותי כלשהו.

ראו:

...שאלתה לרבנות הראשית- מז[WARNING: ATTACHMENT UNSCANNED]

יום ג 06

אורית משמש orit@rab.gov.il
אל aviazilaw@gmail.com
עותקALKHA.MLN

עו"ד אביעזר שלום רב,
בבענה לשאלתך אבקש כי חל איסור על יצירן להסביר כי חל איסור על מצג כשרותי על גבי מוצר, ולא רק הביטוי 'כהן', אלא אם קיביל בעדו תעודת הכהן מן הרבנות המוסמכת על פ' חוק אישור הונאה בנסיבות.
הואיל ובהתאם לנחי הרבנות, לא ניתן לחתם הכהן בישראל למוצר המכיל חלב נכר, יצירן לא יוכל לקבל بعد מוצר שכזה תעודת השר ומילא לא יכול לסמן עם כל מצג כשרותי שהוא.

ברכה,

אורית משמש, עו"ד
הלשכה המשפטית, הרבנות הראשית לישראל
טלפון: 02-5714256 | פקס: 02-5313147
דוא"ל: Orit@rab.gov.il

10. כאשר המשיבה משוויקת את אותם מוצרים, עם הכתוב "כהן" ו"מאושר" אז שהתמchor של אותו המוצר נעשה בהלימה להצהרות הכתובות על גביו- כאשר, הצהרות אלו אינן משקפות את המצב

- הנורמטיבי לאשרו. בהלימה, ערכו של המוצר נמוך ממשמעותית, עד לא קיים, אילו היה ידוע לצרכן הקצה - בזמנו אמת- שהמוצר אותו רכש אינו מאושר ולא ניתן לבנותו כ"כשר".
11. הבקשה לאישור היא בתביעה המוגשת מכוח סעיף 3(א) לחוק תובענות יצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק تובענות יצוגיות"), עפ"י פריט 1 לתוספת השניה: - "תביעה נגד עסק, בהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין ליקוי, בין אם התקשו בעסקה ובין אם לאו", כפריט עיקרי.
12. המשיבה הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"), שעה שהטעתה את ציבור לכוחות שומרי הקשרות בסימון המוצר כזה שאושר ע"י הרבנות הראשית לישראל.
13. חומרתה של הטעיה האמורה מטעצת שבעתיים שעה שההפרה סותרת באופן מפורש גם את חוק איסור הונאה בקשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: "חוק איסור הונאה בקשרות") ותקנות איסור הונאה בקשרות מכוחו.
- על היחס בין החוקים ראוי להפנות לדברים שנאמרו על ידי בית המשפט העליון בע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריניר (ח'דס 1987) בע"מ (ນבו)(להלן: "ענין פריניר") :-
- "חוק איסור הונאה בקשרות והתקנות שהותקנו מכוחו – כשםם כן הם. אין הם אלא נדך שהחוק ראה להוציא בהקשר המוחיד שבפניו על חוק הגנת הצרכן, וזאת מפאת חשיבותה של הקשרות לחלק ניכר של האוכלוסייה, ובשל רגשותו של הנושא."
14. ברוח זו, נצטט גם את הדברים שנאמרו על ידי השופט (כתוארו אז) מי חסין ז"ל ב-בג"ץ 00/203/7203 מעדני אבּיב אָסּוּבְּלַנְסִקי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית, פ"ד נו(2) 196 (2002), כאשר ציין, בין היתר, את הדברים הבאים: - "...יעידו של החוק הוא להגן עלCRCן שומר-מצוות שלא יוננו אותו בקשרות; זו תחילתו של החוק, זה המשכו, זה סופו, זו תכליתו....".
15. נעיר אף כי המשיבה אף שיווקה את המוצר בניגוד לתקן או למפרט בהתאם לסעיף 2 (א)(11) לחוק הגנת הצרכן, וראו לעניין זה בענין: -
- "יתכן כי היא נועת אף להתחמותו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגם (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הצרכן), שכן "תעודת בשירות" כמות כתוי-תיקן (ראו התיאchorות נוספת לעניין זה בהמשך)".
16. המשיבה במעשיה, או למצער במחדרליה, הטעתה את חברי הקבוצה כאשר ציינה שהמוצרים השונים אושרו על ידי הרבנות הראשית לישראל בעודם לא אישור כזה במהלך התקופה בה שוק וספק המוצר על ידי המשيبة. רק על מנת שתהייה התמונה שלמה, נציין כי זו אינה הפעם הראשונה שהמשيبة נוהגת בפרקטיקה פסולה זו, ראו בת"ץ (מחוזי י-ס) 16-01-1981 **ח'ים אלבויים נ' מרבל מזון כל בע"מ** (ນבו, 16.06.2019):

"היו"ץ המשפט למשפטה הגיע התנגדות להסדר הפרשה. בהતנגדותו ציין כי בביבירות שגערכו על ידי מפקחי היחידה הארץ לאייפת חוק איסור הונאה בקשרות בסניפי המשيبة 1 נמצאו מוצריים מיובאים רבים אשר הוצגו כזרים מבלתי שנייתם להם אישור בשירות מטעם הרבנות, כאשר על גבי חלקם אף הופיע הביטוב

"באישור הרבנות הראשית לישראל". בהמשך לביקורות שנערכו, הושת על המשיבה 2 קנס מנהלי קבוע על סך 2000 ₪, בשל ייבוא מוצר ללא אישור הרבנות. בן הווסף שמתוך התעוזות שצירפו המשיבה לתגובהן עולה כי כלל התעוזות מטעם הרבנות, למעט תעודה אחת, ניתנו לאחר מכן הגשתה של בקשה האישור. נטען כי בתנהלוין המתוארת הפכו המשיבה את הוראות חוק איסור הונאה בנסיבות ותקנותיו והטעו את הרכנים באופן שמנע מהם לקבל החלטה CRCנית מושכלת על בסיס מידע מלא".

ב. רקע עובדתי וענין אישי

17. המבקשת רכשה מהמשיבה "שם קנולה" על גביו הוגג מכך שהוא לפיו מדובר באותו שמו "אשרי" על ידי הרבנות הראשית לישראל. זאת, בניגוד להוראות הדין, בניגוד לאמת העובדתית, ובאופן שנועד אך ורק כדי להשיא את רוחה של המשיבה על חשבונם של צרכני הקצה.
18. לאחר שרכחה המבקשת את השם, נודעה, באמצעות בדיקה שערץ בא כוחה אל מול מחלקת היבוא ברבנות הראשית לישראל. שהשם **בלל לא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל בשנת 2020**.

נספח 2 : העתק תשובה מחלוקת היבוא ברבנות הראשית מצורף ומסומן לנספח 2.

19. מה רבה הייתה הפתעתה של המבקשת שגילתה שמדובר בהונאה בנסיבות וכי הלהה למעשה, המוצרים שרכשה במיטב כספה (ואף צרכה) לא אושרו על ידי הרבנות הראשית ואף אסור מבחינה חוקית לכנוטם כ"כשרים".
20. מהאמור עולה אפוא תמונה מדינגה. המשיבה, רשות קמעונאית גדולה ויבואנית משמעותית וחשובה בתחום היבוא במדינת ישראל, פיתחה לכארה פרקטיקה פסוליה בה אינה ממתינה לאישור הרבנות הראשית לישראל- ומושוקת מוצרים עם כיתוב "באישור הרבנות" בזדעה שהצהרה זו אינה נכונה ובזדעה שיש בכוחה של הצהרה זו להשיא לה רוחים לא מבוטלים על גבם של צרכנים מוטעים.
21. בכך, הטעתה למעשה המשיבה את הרכנים לחשוב שמדובר במוצרים בעלי "תו תקו" כשרות- שאין בהם. לא לחינם תקנות הונאה בנסיבות איןן אפשרות הצגה של מוצר כ"כשר" ללא שהרבנות אישרה את השירות. הרבנות הראשית, כגוף אובייקטיבי ובלתי תלוי (להבדיל מהמשיבה, שלא אינטרס מסחרי בנסיבות המוצר) היא זו שאמורה להכריע בנוגע לדרישות הכלשיות ביחס למוצרים המזוהים מחו"ל; ניסיון "המעקף" של המשיבה את הרבנות הראשית- מלבד העובדה שהוא נוגד את הוראות החוק- אלא שהוא גם פוגע בסופו של דבר אך ורק בצריכי הקצה. ככל ולמשיבה אי אלו טענות בנוגע להתנהלותה של הרבנות- תתכבד המשיבה ותגשים עתירה מנהלית נגד אישור ואו אי אישור של חברות המוצר. אל לה למשיבה לקחת את החוק לידיים ולהחליט עבור צרכן הקצה האם ועד כמה חשוב לו אישורה של הר Barnett הראשית לישראל.

ג. תשתיית נורמטיבית- עניין שבין עסק ללקוח; חוק איסור הונאה בנסיבות

22. בתוספת השניה לחוק תובענות יציגיות נקבעו מספר פרטיים בגנים ניתן להגיש תובענה יציגית. הפריט הראשון עניינו: **"תביעה נגד עסק, בהגדתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו ללקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".**

הuilות הבאות בגדרו של הפריט הראשון אין ממצטצחות לעילות הלקוחות מחוק הגנת הרכן. הגדרת המונח "עובד" היא הלקחה מחוק הגנת הרכן, וכל עניין שבין הלקוח לבין העוסק, בא בגדרו של הפריט הראשון לתוספת השניה.

.23. החוקים והתקנות המסדריים את ענייני הכספיות, אין הם אלא נדבך שבא להוסיף על חוק הגנת הרכן (ר' את דבריו של בית המשפט בעניין פרינר, פסקה 32), כאמור: - חוק הגנת הרכן אינו עומד לבדו כمبرס היחסיים המשפטיים שבין המבקשת לבין המשיבה, ועליו נוספה החקירה הספציפית הנוגעת לענייני הכספיות.

.24. חוק הגנת הרכן קובע בסעיפים 2 ו-4 איסור על הטעיה CRCנית, הן על הטעיה אקטיבית במעשה והן על הטעיה במחדר (לחרחה, ר' סעיפים 32-36 להלן), והמשיבה עברה על איסורים אלה בכח שיווקה מוצר הנזהה להיות כ"מאשר על ידי הרבנות הראשית לישראל" בעוד שאישור זה לא נתקבל על ידי הרבנות.

.25. המשיבה הפירה גם את חובת הגילוי (לפי סעיף 4(א) לחוק הגנת הרכן) כאשר שיווקה מוצר עם כיתוב מטעה שאילולא הוא היה בטוח הפתחה משמעותית ממערכות של המוצר בנסיבות העניין (סעיף 4(א)(1) לחוק הגנת הרכן).

.26. המשיבה אף שיווקה את המוצר בניגוד לתקן או למפרט בהתאם לסעיף 2 (א)(11) לחוק הגנת הרכן, וראו לעניין זה בעניין: -

▼

"**ייתכן כי היא נוגעת אף להסתמתו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגס (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הרכן), שכן "תעודת בשירות" כמוות כתו-תקן (ראו התייחסות נוספת לעניין זה בהמשך)".**

.27. על חומרתה של הטעיה האמורה ניתן למודד מהחקירה הספציפית הנוגעת לענייני שירות. חוק איסור הונאה בכספיות קובע את הגוף המוסמכים למתן שירותי מוצר, כן קובע חוק איסור הונאה בכספיות איסורים מסוימים בדבר הטעיה CRCנית בהקשר זה.

.28. סעיף 2 לחוק איסור הונאה בכספיות קבע את ההוראה שלහן: -

"**אליה רשאים לתת תעודת הכשר לעניין חוק זה:**

(1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמכה לכך;

.29. סעיף 4 לחוק איסור הונאה בכספיות קובע את ההוראה שלහן: -

"**יצרן של מוצר לא יצירן על מוצר שייצר או על אריזתו כי הוא כשר ולא יציגו כשר בפרסום או בדרך אחרת, אלא אם כן ניתנה לו תעודת הכשר**"

.30. סעיף 5 לחוק קובע הוראה דומה: -

"**העסק במכירת מוצרים לציבור לא ימכור ולא יציע למפירה מוצר שאינו כשר לפי דין תורה תוך הצגתו בכתב כבשרי**"

.31. הגינוו של סעיף זה בצדו. בהתאם לתקנות איסור הונאה בכספיות, הרבנות בוחנת את המוצר על מרכיביו השונים, כדי לבחון האם ניתן לאשרו. להלן לשון התקנה: -

"**בקשה לתעודת הכשר עברו בית אוכל או יצרן תהיה לפי טופס 1 שבתוספת, וישוינו בה חמרי הגלם, שמויות הספקים ותעודות ההכשר הקיימות.**"

32. בהתאם לנוטונים שפורסמו על ידי הרבנות הראשית לישראל בנוגע לכשרות הרשמי שפורסם על ידה³ (להלן: "נווהל כשרות ליבוא") "אישור הכשרות" על ידי הרבנות הראשית לישראל אוו הילך פרוצדורלי. הרבנות הראשית לישראל עורכת בדיקה ובחינה מדויקת שלמרכיביו של המוצר המשוק, בחינתו של הגוף המשגיח על הליך הייצור, ובהתאם קובעת אם ניתן להציג מוצר זה כמפורט.

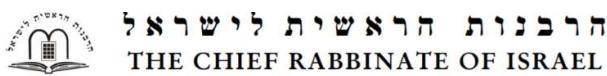
הרבנות הראשית היא זו אשר אחראית לאישורי הכשרות של מוצרים המיובאים מחול'ל (דוגמת המוצר נושא התובענה), והיא המוסמכת היחידה לאשר כי מוצר המיובא מחול'ל הוא אכן כשר. בנוגע לשירות ליבוא נאמרו הדברים הבאים:

"על פי חוק המוסמך היחיד להנפיק תעודה כשרות ומאשר לצין על גבי המוצר ים המיובאים המילה "בשר" הוא הרבנות הראשית לישראל / מועצת הרבנות הראשית/ מחלקת הייבוא.

מתפקידה של מחלקת הייבוא הוא בין היתר לפקח על מוצרים המזון המוגמרים וכן על חומרי הגלם המיועדים לתעשיית המזון וכדו' המובאים לארץ ומהווים כשרים לוודא שאכן הם כשרים שהרב המכשיר בחול מוסמך ומוכר במתן הכשרות ולבחון אם קיימות מגבלות כשרות והאם המוצרים עומדים בדרישות הכשרות של הרבות הראשית לאחר בדיקה של מערך הכשרות המתיחס לאוטו מוצר מחלקת הייבוא מנפיקת תעודה כשרות ע"ש היבואן וע"ש אותו היצר למוצרים הקיימים.

מאחר ורוב הציבור מסתמך על הכיתוב שעל גבי המוצר "אישור הרבות הראשית לישראל כעדות שהמוצר כשר אכן הוא כשר ושהרבות הראשית בדקה עד כמה שניתן את מערך הכשרות וההשגה של אותם מוצרים המשוקים ומוגרים כשר על כן ובאותה מסגרת , מחלקת הייבוא , מפקחת גם על אופן הצגת המוצרים על ידי היבואן נוסח התווית כאשר המטרה היא להביא לידיית המשגיח והצרכן את מירב המידע אודות כשרות המוצר ומגבלוֹתיו."

33. נעיר אף שבנהול אישור כשרות נקבעה ההוראה הבאה:

אנף בשירות ארץ ישראל

בסי' 1

תנויות כלליות

- ❖ כל תשובה ממח' הייבוא אשר יש לה השלבת לעצם העסקה כגון מי הרוב המוסמך, באלו תנאים, נסח היכיון ביב' הומר ובדו' , חובת הלהו בכבב לאך דרכ' טלון .
- ❖ בקשה אשר עטינו בבעופר במחילה איניה מחייבת אישור לשירות לפקח אוו לשוק המוצר עם כתוב "אישור הרה"ר" טום קבלת אישור מחלקת הייבוא . במידה והוואן מועלם מזוחה רורה והוא ממשך לשוק את מוצרים לא עדות כשרות או ס' עדות כשרות שלא תקין ייקוט צדדים נגד היבואן אשר עלולים לגרום להפסקה חזהלת של המתקט אשוורם עבור אותו יבואן .

34. הנה כי כן, הרקע הנורמטיבי לאיסור הונאה בכשרות ברור די. חוק איסור הונאה בכשרות קובע באופן מפורש איסור על מכיר או שיוקן לציבור שאינו כשר על פי דין תורה תוכן הצגתו כזו בין היתר בשל הסתמכות הציבור שומר הכשרות על פרסום מעין זה.

³ נוהל יבוא מזון/מדדיק ליבואן – מתוך קובצי נחיי הכשרות של הרבנות הראשית לישראל

35. ברי כי כאשר אין אישור של הרבנות הראשית לישראל על השירותו של מוצר המיוון מחו"ל, לא ניתן להציגו ככשר שעה שהדבר נתנו לסמכתה הבלעדית של הרבנות הראשית לישראל. לחיטום הדברים, ראו את שנאמר בעניין פרינר :-

"חוק איסור הונאה בשרותות והתקנות שהותקנו מכוחו - בשמות כן הם. אין הם אלא נדבך שהחוק ראה להוסיף בהקשר המיוחד שבסינו על חוק הגנת הצרכן, וזאת מפאת חשיבותה של השירות חלק ניכר של האוכלוסייה, ובשל רגשותו של הנושא. עיקר יייעודו של חוק איסור הונאה בנסיבות הוא, אמנם, להגן על הצרכן שומר המצוות שלא יוננו אותו בשרות, כדי שלא ייכל בעניין החשוב לו מבחינה הלכתית דתית"

ד. הקבוצה :- הגדרתה וענינה בתובענה

36. הקבוצה שייצוגה מבקש הנה :

37. כל אדם שרכש מהמשיבה את המוצר מושא בקשה האישור, אשר לא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל על אף שהצגו כזה, שבע השנים שקדמו להגשת הבקשה לאישור ועד למועד שיקבע בית המשפט בהחלטתו

38. ענינה ופילוחה הבפול של הקבוצה המוגדרת בראיש – בידי המבקשת אין נתונים מדוקים בנוגע להיקפי המוצרים הרלוונטיים אותם שיווקה המשיבה. זאת ועוד, מכיוון שמדובר במוצר יסוד-בחילט יתכן כי חלק מהחומרים שימושו ליותר מצרכן אחד. ברי כי נתונים אלו מצויים בידיה ובנקל תוכל להציגם בפני בית המשפט הנכבד. על בסיס נתונים אלו, ולשם הנוחות, נחלק את הקבוצה לשני תתי-קבוצות.

(א) תת-הקבוצה הראשונה - צרכנים שנפגעו באופן ישיר ולא ממוני מצריכת מוצרים שאינם

כשרים – על פי נתונים שפורסמו בעיתונות⁴, ניתן להניח את ההנחות הבאות בנוגע לצרכנים שנפגעו כתוצאה מההפרות, כך שלחשיבות פילוח זה נוכל להסתכל על הנתונים הבאים :

(1) 51% מהאוכלוסייה בישראל מגדרים עצם כחילוניים; 49% הנוטרים דתיים/מסורתיים.

(2) 38% מהחילוניים שומרים כשרות; 94% מהמוסתרים דתיים שומרים כשרות.

(3) מfilaות האוכלוסייה האמור, המלמד על שיעורם היחסי של דתיים/חילוניים באוכלוסייה, ניתן לשער (בהתאם להנחה היסוד לפיה 51% מהאוכלוסייה מגדרים עצם כחילוניים) כי ככל ונרכשו X יחידות מן המוצר אזי שhilוניים רכשו מהמוצר 51% בהתאם לחלקם היחסי באוכלוסייה. על נתון זה ניתן להוסיף את הנתון הסטטיסטי שבס' (ב) לעיל ולשער כי 38% מתיק חלקם היחסי של החלוניים באוכלוסייה) נפגעו מהתנהלות המשיבה.

(4) חישוב דומה נערך ביחס לאוכלוסייה הדתית. אחוזה היחסית של האוכלוסייה הדתית עומדת על 49% מכלל האוכלוסייה, בהתאם ניתן לומר לומר ש-49% מהצרכנים הם, ככל

⁴ ראו : <https://he.wikipedia.org/>

הנראה, צרכנים ذاتיים מסורתיים. על נתון זה יש להוסיף כי 94% מאוכלוסייה זו שומרים כשרות, איזו שניתן לשער ובכמת את המספר המדויק של הנפגעים.

(ב) תחת הקבוצה השנייה - כלל הצרכנים שרכשו את המוצרים שכשרותם זיופה ונפגעו באופן

ממוני בתוצאה מן ההפרות – אולם אין בכך די, שכן ההלכה שקבע בית המשפט העליון מורה כי **כל צרכני המשيبة**, יהיו אשר יהיו, נפגעו למעשה מהפרות המשيبة. זאת, מכיוון שזיהוי הנסיבות איפשר למשיבה לี่יקר את המוצר ובכך התיקר המוצר לכל הלקוחות. בתוך כך, בית המשפט העליון בפרשת פריניר אף סקר בהרחבה את שאלת הנזק שנגרם עקב הפרת חוקי הנסיבות, והראה שמדובר גם בנזק ממון, וזאת כלהלן :

"**כהשלמה לקביעות הניל'**, ומבליל לטעת מסמורות בדבר, אני מוצא לנכון להפנות כאן גם לדברים הבאים, מתוך מאמרם של פרוקצ'יה וקלמנטו, **המאירים פן נוסף של הנזק הממוני הנובע מקיומה של "הטעיה צרכנית"** **במקרה קרוב לזה שבענינו (המתקיים, לגישתם, אף ללא הסתמכות של הצרכנים על מצג-השוא)** שעשויים **לצדיק פיצוי חלקי בגין המחיר**. וכן הם כתובים :

"...מצגי-שוווא בתחום הצרכני מיועדים להציג את העסקה לאור חיובי יותר מנקודות-מבטיו של הצרכן מכפי שהיא בפועל. **המציג מבקש להגדיל את הביקוש למוצר, ולכך נלוית בדרכך-כלל גם עלייה במחירו.**

עליות המחיר הינה "נזק" שנגרם לצרכן באופן סיבתי עקב המציג. **נזק זה נגרם לא רק לצרכנים שהסתמכו, אלא לצרכנים כולם : גם צרכן שהחליטו לרכוש לא נבעה מצג-השוא, ועל-כן הוא לא הסתמכ עליו, סבל בכלל- זאת נזק אם שילם בעבורו מחיר העולה על זה שהוא משלם אלמלא המציג ; ובאופן דומה, גם צרכן שלא נחש כלל למצג, ובן לא הסתמכ על האמור בו, סבל נזק אם שילם בגיןו מחיר גבוה יותר"".**

ואכן, כב' השופט מלצר מתייחס גם בהמשך לדברים הבאים :

טעם שני לשילוט הפרופוזיציה שמנעה את אישור התובענה כייצוגית – לחברי הקבוצה נגרמו נזקי ממון, שאינם תלויים במידעות להטעיה, וממילא עילתם הtagבשה עוד טרם הגשת התובענה.

קייעתו של בית המשפט كما הנכבד התבessa על ההנחה שהתחשויות השיליות ועוגמת הנפש שנגרמה למערער 1 והנזק הממוני שנגרם למערערת 2 – אינם יכולים להתגבש ללא מודעות לדבר קיומה של הטעיה, ומשכך צרכנים לא-מיודעים אינם יכולים להיכלל בקבוצה שבסמה הוגשה התובענה. **דא עקא, שהנחה זו אינה לוקחת בחשבון את העמדת הגורסט כי מצגי-שוא בתחום הצרכני יוצרים נזק המתbetaא, למצער, בעליית מחירו של המוצר, ובכן שהצרכן שילם בגיןו המוצר מחיר העולה על זה שהוא משלם אללא המציג – נזק זה מתגבש גם בהיעדר מודעות לדבר קיומה של הטעיה מצד העוסק...**

אם כן, במקרה זה תחת הקבוצה השנייה היא כל הضرנינים שרכשו את המוצרים שכשרותם, או האישור לכשרות זו – זוויפה, כאשר הנזק שנגרם לצרכן הוא ההפרש בין המחיר ה"אמתי" של המוצר לבין המחיר שהוא נמכר בפועל. (וראו בהקשר זה את קביעת המלומדים פרידמן וכחון בספרם "חויזים" כרך א' עמ' 630)

39. אם כן, במקרה דנן, המשיבה הטעתה את קhalb הלוקחות בנוגע להשגת הכספיות של המוצרים. עקב הטעיה זו רכשה המבקשת את המוצר – ועקב זאת, נגרם לבקשתו, נזק בלבד, ממוני ושאיינו ממוני. כאמור לעיל, עקב הטעיה זו אף נגבה מכלל הضرנינים מחיר עודף על מחירו ה"אמתי" של המוצר.
40. גודל הקבוצה המשוער כפוף לפחות נתון הבסיס (מספר יחידות המוצר שנרכשו). לאור החישוב לעיל, לאחר קבלת נתון זה ניתן יהיה להעריך כמה צרכנים נפגעו מהתנהלות של המשיבה. כאמור, גודל הקבוצה הינו משוער. בהתאם לאמור בפסקה, אין צורך בנסיבות מדויק של הנזק לכל צרכן אל מול השיעור המדויק של חברי הקבוצה⁵ אלא להציג מנגנון, כפי שהוצע. זה המקומ להעיר כי על אף שתי פניות מקדימות – בהן נתקבשה המשיבה להציג נתונים כאמור – המשיבה בחרה שלא לעשות כן.
41. כבר מהמנגנון שהוצע ניתן למודם כי מדובר בסכומים ממשמעותיים – המבקשת תעמיד את סכום תביעות בהלימה לסכומים דומים שנפקדו בתביעות דומות ועל-כן, יועמד סכום התביעה הקבוצתי על סך של 2.5 מיליון ₪.

ה. עלית התביעה

(1). עלית התביעה האישית

42. **הטעיה ואי גילוי:** חוק הגנת הצרכן הוא חוק צרכני, קוגניטי, שנועד להגן על הضرנינים. ביחסים בהם פערי הכוחות בין הצרכן לבין העוסק הם כה גדולים מחד, בפרט בהתנהלות המבצעת מתחת לפני השטח, בלתי אפשרי מצד הלוקח להכיר לעומק את מרכיבי המוצר. (להשלמת עניין זה ראו בע"א ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשות, פ"ד נ(ה) 598, 584 (2001) (להלן: "עניין ברזני"). חוק הגנת הצרכן מטיל מספר מגבלות על הדרך בה נהוג העוסק כלפי הצרכן (ס' 2 – איסור הטעיה); (ס' 3 – איסור הפעלת השפעה לא הוגנת); (ס' 4 – איסור הטעיה במחדר) ואשר כלל הסעיפים הללו רלבנטיים למישור היחסים בו אנו עוסקים במסגרת בקשה זו. לצורך בחינת מרכיביה של עלית הטעיה, נפסע בהתאם לדרכי הילוך שהותוויה בעניין ברזני.

43. **פרסום העולל להטעות:** – ראשית, יש לבחון האם בענייננו היה **פרסום העולל להטעות** זו, בהתאם לדבריו של השוי בראזני הקובלע כי סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן הוא איינו סעיף "תוצאתתי" אלא סעיף "התנהגותתי". כאמור: – אין צורך שהפרסום יטעה בפועל אלא די בכך שהפרסום "ועלול להטעות צרכן" (עי' 617 לפסחה"ד) המשיבה הטעו את ציבור הלוקחות לחשב שהמוצר מאושר על ידי הרבנות הראשית לישראל. גם אם יטען בהקשר זה כי המשיבה לא היו מודעות לכך שהמוצר לא כשר – שומה ההטעיה עדין קיימת. ראו בהקשר זה את הדברים שנאמרו בת"א (מחוזי ת"א) 2593/05 סלומון דניאל נ' גורי יבו והפצה בע"מ (ນבו): –

⁵ ר' בין היתר ב ת"צ (מחוזי ת"א) 37311-11-15 מיכאל רוזן, משרד עורכי דין נ' בזק בינלאומי בע"מ (ນבו).

"אני סבורה, כי תיתכו הטעה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן גם כאשר העוסק לא ידע אודות הפרט המטענה. בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן אין דרישת לדיינית העוסק על הפרט המטענה. ניתן להסיק זאת מleshono של סעיף 2, השותקת בעניין זה, ובעיקר מהשוואותו לסעיפים אחרים בחוק הגנת הצרכן. כך, סעיף 27 לחוק, שכותרתו "הגנה באישום", קובע כי: "באישום על עבירה לפי הוראות פרקים ב', ג' או ד' או תקנות לפיהן תהא זו הגנה לנאים אם יוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת כי היה במכרז או בשירות מסוים הפרה של ההוראות האמוראות". מכאן שהמחוקק ראה לנכון להקנות הגנה מפני אישום פלילי אם הוכיח העוסק שלא ידע כי במוצר יש מסוים הפרה של ההוראות החוק, אך לא ציין הגנה זו בעניין העולה האזרחי. בכך ניתן להבין גם מסעיף 4 לחוק העוסק בחובת הגוף לצרכן, המחייב את העוסק לגלוות לצרכן כל פגש המידע לעוסק. הוראה דומהaina קיימת כאמור בס' 2 לחוק. בע"א (חיפה) 7/07 4210 טכנו טסט טכנולוגיה מתقدמת לרכב (1990) בע"מ נ' גרינברג אולג [פורסם בגין] (ניתן ביום 30.3.08), קבע בית המשפט כי העובדה שהמערערת לא ידעת אודות אי בשירותו של הרכב שמכרה איינה לוונטיית לעניינו ההטעיה לפי חוק הגנת הצרכן. גם המלומד פרופ' דויטש בספרו דין הגנת הצרכן – יסודות ועקרונות (פרק א'), הוצאות לשכת עורכי הדין 1, 401, סבור כי הטעה מכוח חוק הגנת הצרכן "חללה גם כאשר למטענה אין כוונה להטעות, לאחר שאיין דרישת במצב נפשי של המטענה כדי שהתנהגותו תיחסב בהטעיה". לגישתו, אם הוכחה הטעה צרכנית, די בהוכחת הקשר הסיבתי וגובה הנזק לצורך קבלת פיצוי, ואין צורך בהוכחת כוונתו של המטענה (שם, בע' 383). סיכומה של נקודה זו – המשיבה שיוקה מוצרים שהיה כרוך בהם סיכון, ללא שגילתה על כך לצרכנים. בכך היא הטעתה אותן בהתאם לס' 2(א)(4) לחוק הגנת הצרכן. כדי לבחון האם עומדת לבקשתים עילית תביעה בקשר להטעיה זו, יש להמשיך ולחזור האם התקיימו יתר תנאי הסעיף ביחס לבקשתם.

על כך נוסיף כי ברא"א 2837/98 ארץ נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נד(1) 600 (2000) הובחר כי בעוד סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן עוסק בהטעיה אקטיבית, הטעה במעשה, סעיף 4 עוסק בהטעיה במחדר. אין ספק כי בעניינו מדובר הן בהטעיה במעשה והן בהטעיה במחדר. הם בפרסום המטענה, אשר פורסם והטעה באופן אקטיבי והן בכורה של הפרת חובת הגוף.

הוכחת נזק לבוארה: – על-אף שאין צורך בהוכחת הטעה בפועל, יש להוכיח בהתאם לאמור בעניין ברזוני נזק שנגרם מאותו פרסום. בעניינו, אין ספק כי בתצהירה של המבוקשת הובחר מעלה לכט ספק כי נגרם לה ולחברי הקבוצה נזק ממשי.

קשר סיבתי: – יש לתת את המיקום והמשקל להפרת אמות המידה הנורמטיביות שמצווה חוק הגנת הצרכן ע"י המשיבה, ככזה אשר מקיים קשר סיבתי קבוצתי ויתריה מכך, הקשר הסיבתי שבין מחדריהם של המשיבה לבין הנזקים הממוניים והבלתי ממוניים לחבריו הקבוצה הינו ברור.

הפרת חובה חוקה: – המשיבה הפרה מספר של חובות חוקות (חוק הגנת הצרכן, חוק איסור הונאה בכשרות, תקנות איסור הונאה בכשרות) כפי שהפרה זו מוגדרת בסעיף 63 לפકודת הנזקיין (נוסח חדש)(להלן: "פקודת הנזקיין"), שכן בעניינו מתקיימים כל יסודותיה של העולה: -

(א) על המשיבה קיימת חובה חוקית שלא למכור מוצר הנזהה ככשר, או הנזהה כמאושר על ידי הרבנות, בהתאם **לחוק הגנת הצרכן**; **חוק איסור הונאה בכספיות** ו- **תקנות איסור הונאה בכספיות**.

(ב) החובה נועדה לטובתם של חברי הקבוצה, כדי שאלו יוכל ליהנות ממוצרים כשרים ומפוקחים בהתאם להוראות הדין;

(ג) ההפרה גרמה לחבריו הקבוצה נזק ממשני, שכן חברי הקבוצה, ככל הנראה, לא היו רוכשים מוצר שטעה אותם לצרכנים.

(ד) המذובר בבדיקה בסוג הנזק שאוטם ביקשו החיקוקים למניע.

48. **רשנות**: נוסף על זאת, המשיבה במעשה עולה בין היתר בעולת הרשות לפיקודת המבוקשת והקבוצה והפרה את חובת זהירות המושגית וה konkretit זאת כאמור בסעיפים 35-36 לפיקודת הנזקין. בנסיבות המקרה חל גם כלל "הדבר מדבר בעד עצמו", בהתאם להוראות סעיף 41 לפיקודת הנזקין.

49.UILIT הרשות קבועה בסעיפים 35-36 לפיקודת, יסודותיה כוללים, CIDOU, חובת זהירות, התרשות ונזק שנגרם כתוצאה מההתרשות. עיליה זו מתקיימת בנידון לפניינו ולכאן נציג את בחינת היסודות לפי סדרם ובהתאם למודל המסורתiy לבחינת הרשות (ראו והשוו: ע"א 11/4486 פלוני נ' פלוני, בפסקאות 13-14 (15.7.2013)).

50. ביסוד העילה עומדת חובת זהירות ובכלל זה חובת מושגית וחובת זהירות konkretit או, מבחן-צפיה מושגי קפדי. היבטים אלו נבחנים לפי מבחן הצפיות, כולל את יכולת צפות ("czpiorat טכנית") ואת הצורך לצפות ("czpiorat normatywic"). בבואה לבחון האם התקיימה חובת זהירות המושגית, יש לשאול אם אדם סביר צריך היה לצפות את התראחות הנזק, בהתחשב בסוג המזיך, סוג הנזק, סוג הפעולות וסוג הנזק. לאחר מכן יש לבחון האם קיימת חובת זהירות konkretit בהתאם לנטיות הפרטניות של המקרה. מקום בו הנזק צפוי ולא קיימים שיקולי מדיניות ייחודיים תוטל חובת זהירות הולמת (ראו, בין היתר, ע"א 06/878 טרויהפט נ' עיטה, בפסקאות 33-30 (4.1.2009)).

51. **באשר לחובת זהירות בעניינו**, דומה שאין ספק בדבר **קיומה של חובת זהירות konkretit האמורה** ביותר שאת בהינתן עצם טיבו של הנטיות לפניינו: טיב המוצר, הנחיות המובנית של הלוקחות וכי' זהירות היתרה הנדרשת בפגיעה בגרעין הקשה של האוטונומיה של הפרט ובחירה האישיות.

אין ספק, כי בהתחשב בכל אלה המשיבה הייתה צריכה לצפות את כלל הנזקים שייגרם כתוצאה מהפרות הדין.

52. **عشית עשר ולא במשפט**: עוד, המשיבה התusahaan על גבה של המבוקשת ועל חשבונות של ציבור הרכנים כאשר הצינה מוצר שלא קיבל את אישור הרבנות הראשית לישראל לכזה שקיבל. לפיכך, חייבת המשיבה לפצות את התובעת ואת יתר חברי הקבוצה בסכום נזקיהם, להלן לשון סעיף 1 לחוק עשיית עשר ולא במשפט, תשלייט-1979:-

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבידין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזוכה), חייב להשיב למזוכה את הזוכה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שווייה."

53. בד"נ 20/82 אדרס חמרי בניו בע"מ נ' הרלו אנדר ג'יונס ג.מ.ב.ה, פ"ד מב (1) 221, נקבעו העקרונות ליישום של דין עשיית עושר ולא במשפט. נזכיר כי לצד מטרות הפסיכיות וההרעתה – אחת המטרות העיקריות העומדות בסיס מוסד התובענה הייצוגית – והיא מודגשת היבט בפסקת בתי המשפט בארה"ב: נטילת הרווחים הלא-חוקיים מידיו של הנטהע (disgorgement of ill-gotten gains) ומונעת התעשרות שלא כדין. המקרה שלפנינו ונסיבותיו מקיימים את יסודות העולה. בפסקה נקבע כי לעילה שלושה יסודות: **התעשרות, בואה לזכה מן המזוכה וקבלתה אצל הזוכה שלא על-פי זכות שבידין** (ראו רע"א 5768/94 א.ש.ג.ר. יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוציאי צדקה בע"מ, פ"ד נב(4) 289 (1998), והאסמכתאות שם). ספק אם ניתן לעלות על הדעת דוגמא מה מובהקת לעשיית עושר שלא במשפט. לסירוגין נזכיר כי אין רשותה סגורה של מזכבים שבהם ייחשב אדם כמי שהתעשר שלא כדין (ע"א 6126/92 אטלנטיק, חברה לדיג ולספנות בע"מ נ' דג פרוסט תעשיית דיג בע"מ, פ"ד נ(+) 471, 480 (1997)).⁶ ר' ברע"א 3456/13 חברת חשמל לישראל בע"מ נ' יונתן שלידיידר (ນבו) :-

"יתר על כן סבורני, כי בכוחם של דין עשיית העושר לגבור על אותם קשיים שמנינו מעלה ביחס לעילת התבעה של איסור הטעיה, ואשר נובעים מן הסיבות העקיפה המאפיינת את מערכת העובדות הנטויה לפתחנו."

54. אין ספק כי בעניינו הצגת מצג שווה בפני הרכנים, כאילו המוכר "אושר" על ידי הרבנות וכאיilo ניתן על פי חוק להציג את המוכר כ"כשר" גורמת להתעשרותה של המשיבה שלא כדין- על חשבו הרכנים. בהינתן שישנו פער ממשי בין המחיר של מוצר שלו כל האישור הכספיים המתאים לבין מוצר שלא קיבל אותם ומוצג בפני צרכן הקצה כצד שקיבל אותם.

55. ערכו של המוכר הוא הערך הכלול את כל התכוונות הגלומות בו- החל מטיבו האמתי של המוכר ועד להצהרות השונות לגבי טיבו. לו היה הרכן חוזר לנקודת הזמן בה רכש את המוכר, יהיה יודע שהרבנות לא אישרה את כשרותו ולא ניתן לכנותו כ"כשר" אזי ישנן שתי אפשרויות: [1] אם מדובר ברכן שומר כשרות- הוא כלל לא היה רוכש את המוכר, וככלפיו יש כשלון תמורה מלא, והמשיבה התשרה במלוא הסכום של רכישת המוכר; [2] אם מדובר ברכן שאינו שומר כשרות, אזי שתמחורו של המוכר היה בעודף- שעה שהתמchoר גילם בתוכו את אישורה של הרבנות הראשית ואת הכספיות- דבר שלא שיקף את המציאות.

56. **חוק המכר**: בעניינו- הפרה המשיבה את חובותיה הנורמטיביות הקבועות בחוק המכר, תשכ"ח-1968 (להלן: "חוק המכר"). המוכר שמנכר למכbast או למי מחברי הקבוצה היה שונה—באופן מהותי—מתיאورو, כך שהמשיבה מכרו או סיפקו "נכס שונה או נכס מסווג או תיאור שונה מן המוסכם".

⁶ יובהר כי ביחס לעילת תביעה זו, הנטול על המשיבה להוכיח כי לא התשרה על חשבונו של חברי הקבוצה. ראו בהקשר זה בע"א 588/87 אליעזר כהן נ' צבי שמש, מה(5) 297 (1991): **"אם יבחר בחלופה השנייה, לא יידרש להוכיח שנgrams לו נזק וכי יהיה שיכוח את התעשרותו של הנטהע"**

בהתאם לס' 11 לחוק המכר :-

"המוכר לא קיים את חיוביו, אם מסר –

- (1) רק חלק מהמוכר או כמות גדולה או קטנה מן המוסכם;
- (2) נכס שונה או נכס מסווג או תיאור שונה מן המוסכם;
- (3) נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושות לשימושו הרגיל או המשחררי או למטרת מיוחדת המשתמעת מן ההסכם;
- (4) נכס ש מבחינת סוגו, תיארו, איכותו או תוכנותיו אינם מתאימים לדוגמא או לדוגמה שהוצעו לקונה, זולת אם הוצעו ללא קבלת אחריות להתחאה;
- (5) נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שהוסכם בין הצדדים"

.57. עוד הפרה המשיבה את הוראות ס' 21 לחוק המכר לפיהן :-

"**הוציא** צד אחד הוצאות החלות על הצד השני, זכאי הוא להחזירתן בצירוף ריבית עליהן בשיעור המלא לפי חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, מיום הוצאתן ועד יום החזרתן"

.58. **הפרת חובת תום הלב במשא ומתן** :- סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 קובע את ההוראה שלහן :-

"(א) במשא ומתן לקרהת כריתתו של חוזה חייב אדם לנוהג בדרך מקובלת ובתום לב.

(ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום-לב חייב לצד השני פיצויים עד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה, והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, יחולו בשינויים המחויבים "

.59. על פי העובדות שתוארו לעיל, נראה כי המשיבה נהגה שלא בתום לב שעיה ששיווקה מוצר כמשמעות על ידי הרבענות הראשית שעיה אישור מעין זה לא נתקבל.

.60. **חוק מוצרים פגומיים** :- חוזה נורמטיבית נספთ, המוטלת על המשיבה; מכוחו של חוק האחריות למוצרים פגומיים, תש"ס-1980 המטיל חבות על היিירן, היבואן והמשווק- יחד ולחוד.

ה(2). עילת התביעה הייצוגית

.61. הנה כי כן, עילת התביעה האישית ברורה דיה. **עילת התבוענה הייצוגית** יסודה בהיותה של המשיבה "עוסק" כהגדرتו בחוק הגנת הצרכן, אזי שכמה לתובעת וליתר חברי הקבוצה עילה ייצוגית בהתאם לפיריט הראשון שענוינו :- "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבינו לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

.62. חוק הגנת הצרכן בשם, נועד להגן על הצרכן, בין היתר מהטעיתו על ידי מסירת מידע עובדתי שגוי אודות המוצר המסופק לו. חוק הגנת הצרכן כולל שני איסורים מפורשים ל"הטעית" הצרכן. האחד בסעיף 2 :-

"לא יעשה עסק דבר – במעשה או במלחיל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העולל להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמשמעותיים בעסקה:

- (1) הטיב, המהות, הנסיבות והסוג של נכס או שירות;
- (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
- (3) מועד הספקה או מועד מתן השירות;"

השני, בסעיף 4 לחוק הגנת הצרכן :-

"(א) עסק חייב לגלות לצרכן –

(1) כל פגס או איכויות נחותה או תוכנה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותית מערכו של הנכס;

(2) כל תוכנה בנכס המחייב החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע גישה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

(3) כל פרטי מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכללה של הכנסתת;"

ברע"א 2837/98 ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשות בע"מ, פ"ד נד'(1) 600 (2000) הוגדר המונח "הטעיה" לצורך הגנת הצרכן באופן שלහן :-

"הטעיה היא הצהרה כוחתת. הטעיה נוצרת כאשר קיימים פער בין הדברים הנאמרים (או המושתרים) לבין המציאותות. הטעיה יכולה לבוש שתי צורות: האחת, הטעיה, במעשה על דרך של מצג שווה הכלול פרטיטים שאינם תואמים את המציאותות; השנייה, הטעיה במלחיל, קרי: אי גילוי פרטיים מקומות שיש חובה לגלותם".

בהתאם לנition שערך בית המשפט העליון בעניין פרינר, סעיף 2 עוסק בהטעיה אקטיבית, הטעיה במעשה, ואילו סעיף 4 עוסק בהטעיה במלחיל. אין ספק כי בענייננו מדובר הן בהטעיה במעשה והן בהטעיה במלחיל וכדבריו של בית המשפט בעניין פרינר (פסקאות 29-28 לפסה"ד) :-

"הטעיה יכולה לבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שווה הכלול פרטיים שאינם תואמים את המציאותות; השנייה, הטעיה במלחיל, קרי: אי גילוי פרטיים מקומות שיש חובה לגלותם". (שם, בעמ' 608-609). לנוכח הדברים הללו, מקובל לגורוס כי הצורה האחת של ה"הטעיה" (במעשה) – "מטופלת" באמצעות סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן. ואילו צורתה האחראית של ה"הטעיה" (במלחיל של אי-גילוי) – "מטופלת" באמצעות סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן

מכל מקומות, שתי צורות "הטעיה" אלה התקיימו, לכארה, בפרשה, מושא הערעור דנא. באשר להטעיה במעשה (לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן): לגבי דיזנס של צרכנים שומרי כשרות לפסח (להלן גם: חברי הקבוצה שבשמה הוגשה התובענה) – נושא כשרותם לפסח של מוצרי מזון הוא בודאי "עניין מהותי" בראישתם של מוצריים מסווג זה, ערב חג הפסח. דומה כי אף המשיבה הכירה בכך (נתון זה עולה, בין היתר מהסבירו שהושג בין הרוב רזונבלט לבין מנכ"ל פרינר). נוכח ההgelות ההלכתיות

וחתפויות המסורתית-ערכיות שבהן מחייבים צרכנים שומרי שירות לפ███, בדבר איסור על: אכילה, שימוש ואף החזקתו של חמץ בפסח – נדמה כי אין קושי לקביע כו הטעיה, העולה כאן, לבארה, מהתנהלותה של פריניר, נוגעת לאחד, או יותר, מהעניין הבאים: הטיב, או הסוג של המוצר (סעיף 2(א)(1) לחוק הגנת הרכן); השימוש שנייתן לעשות במוצר, התועלות שנייתן להפיק ממנו והסיכוןם הכרוכים בו (סעיף 2(א)(4) לחוק הגנת הרכן); החסות או הרשות שנייתנו לייצור המוצר, או למכירתו (סעיף 2(א)(10) לחוק הגנת הרכן); ויתכן כי היא נוגעת אף לה坦מותו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגס (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הרכן), שכן "תעודת השירות" כבמה כתו-תקן (ראו התיקות נספת לעניין זה בהמשך). די באמור עד הנה כדי לקבוע כי יסוד הטעיה לפי סעיף 2(א) לחוק הגנת הרכן התקיים, לבארה, בנסיבות העניין."

65. המשיבה הטעה באופן אקטיבי את ציבור הרוכשים כאשר צינה על המוצר שהוא "באישור הרבות הראשית לישראל" שעה שלא היה כן ופגעה ביכולתם של הצרכנים לבחור האם לרכוש את המוצר וכן נמנעה מלהללו לאותם צרכנים כי המוצר אינו מאושר על ידי הרבות הראשית לישראל.
66. יובהר בהקשר זה כי חוק הגנת הרכן אינו דורש קיום של כוונה להטעות⁷. מלבד זאת, חוק הגנת הרכן אינו דורש כי תגרם הטעיה בפועל, אלא די באפשרות כי הטעיה כזו עלולה להתקיים. האיסור הוא על התנהגות העוללה להטעות זהה מופר גם אם איש לא הוטעה ו/או לא נגרם נזק, וזאת בהתאם לשון החוק הברורה בהקשר זה.

ו. הנזק

67. знак ממוני:- לבקשת נגרם נזק ממוני שביטויו בעלותו הישרה של המוצר. נזקה הממוני של המבוקשת הינו 6.90 לפ' שכן המבוקשת היא צרכנית שומרת שירות. לגבי הצרכנים שאינם שומרים שירות, הנזק היישר הוא העלות העודפת שמדובר בשעל ענייני הכספיות- המבוקשת מעירכה סכום זה ב- 2 לפ' עבור כל מוצר- מובן שתונונים אלו מצויים בידייה של המשיבה.
68. אין ספק כי המשיבה הטעה את המבוקשת וכל אחד מחברי הקבוצה ביחס לטיבו של המוצר, ובהתאם, עליה לפצותם בסכום הרכישה. ראו בהקשר זה את הדברים שנאמרו בעניין פריניר :-
- "אני מוצא לנכון להעיר כאן כי לא בכל מקרה שבו לך צורך מוצר בעקבות מעשה הטעיה, לבארה, מצד עוסק – יהיה הרכן זכאי להשבת הסכום ששילם بعد המוצר – כיולו, או חלקו. הדבר אפשרי, לטעמי, רק במקרים חריגים ביותר – בגון זה שלפנינו – שבהמ תכוונתו של המוצר שנצרך בפועל (בעקבות הטעיה מצד העוסק ותוד הסתמכו על מגמתעה) שנות באופן מהותי מתכוונתו של המוצר שהרכן התכוון לצורך, עד כי מתקיים מעשה מעין "כשלון תמורה מלא". בסיטואציה כזו השבה היא, במובן, בלתי אפשרית ועל אף זאת הרכן יהיה זכאי לפיצוי בגין מחיר המוצר. הדבר דומה ל蹶ה שבו מי שרכש רכב פגום, למשל, מבלתי שהמוכר גילה לו את דבר

⁷ פרידמן וכחון, חוותם, (הוצאת אבירם) 1992

הפגם עשה תאונת דרכים ברכב בשל הפגיעה והרכב נזוק total loss. הרוכש יוכל עדין לבטל את העיסקה ולתבוע מה מוצר שהטעה אותו כי יחזיר לו את מלאה התמורה, אף שאיו בידו להסביר למוכר את הרכב. השוו: דניאל פרידמן ונילי כהן חוות ברק ד' עמי 397-642 (תשע"א-2011) ועיננו גם: ע"א 83/607 אהרון נ' קרסנטי, פ"ד מב(1) (1988).

ונבהיר: הסימון הנוגע לאישורה של הרבנות הראשית על המוצר, אינו רק עניין דקלרטיבי. באותו מועד שכרך הקצה רכש את המוצר, המוצר לא היה מאושר ולא ניתן היה לכנותו כasher. אם-כן, יש לחזור עם הלקוח לאוותה נקודה ולחזור- האם היה רוכש את אותו מוצר לו היה יודע שה מוצר אינו כשר (אסור לכנותו מבחינה חוקית ככשר); דומה כי התשובה היא כי ברורה ביחס ל מרבית הcrcנים שומריו הכספיות- בסבירות כמעט מוחלט שאפילו לא אחד מcrcנים אלו היה רוכש את המוצר לו היה יודע שמדובר במוצר שאסור לכנותו כשר ושהרבנות לא אישרה את שירותו. ראו בהקשר זה את עמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שצוטטה בת"צ (מחוזי י-ם) 16-04-31275 דוד רבינוביץ נ'.

פייק פק בע"מ (נבו, 22.05.2019):

"ה היועץ המשפטי לממשלה הגיש התנגדות להסדר הפשרה. צוין בהתנגדות כי עד לשנת 2011 ניתנה למוציארי המשيبة תעוזת הקשר מטעם רבות מעלה אדומים אולם כשרות זו הוסרה ביום 15.7.11, כך שהחל ממועד זה נאסר על המשيبة לציין ציון כשרות על המוצר. צוין עוד כי בעקבות מעשים אלה הטילה הרשות הראשית קנס מנהלי קבוע על המשيبة בשל עבירה על חוק איסור הונאה בנסיבות, תשמ"ג-1983.

צוין גם כי מבירור עם בד"ץ "שירות ישראל" עליה, כי הוא אכן השגיח בעבר על המפעל אולם הפסיק לעשות כן בעקבות מעבר המפעל ליישוב עזריה, וחרף זאת המשيبة המשיבה לשוק מוצריים עם חותמתו. נטען כי כל אלה מלמדים על חומרת ההתנהלות של המשיבים ועל קיומה של עילית תביעה, המחייבים פיצוי רואי של חברי הקבוצה."

וראו את עמדת היועץ המשפטי לממשלה בת"צ 18-05-6953 אמרגי נ' שופרשל- הזזה לעניינו; במידת הצורך זו תצורך לעיננו של בית המשפט הנכבד.

כן ראו את עמדת היועץ בעניינה של המשيبة, באותו העניין בדיקוק, תצ (י-ם) 16-01-19811-19811 חיים אלבום נ' מרבי מזון כל בע"מ :

"ה היועץ המשפטי לממשלה הגיש התנגדות להסדר הפשרה. בהתנגדותו ציון כי בבדיקות שנערכו על ידי מפקחי היחידה הארץית לאכיפת חוק איסור הונאה בנסיבות בסיני המשיבה 1 נמצאו מוצריים מיובאים רבים אשר הוצגו כশירים מבלי שניתן להם אישור שירותי מטעם הרבות, כאשר על גבי חלקס אף הופיע הכתוב "באישור הרשות הראשית לישראל". בהמשך לביקורות שנערכו, הושת על המשيبة 2 קנס מנהלי קבוע על סך 2000 ל"ח, בשל ייבוא מוצר ללא אישור הרבות. בן הוסף שמתוך התעוזות שצירפו המשيبة לתגובה עליה כי כלל התעוזות מטעם הרבות, למעט תעודה אחת, ניתן לאחר מועד הגשתה של בקשה האישור. נטען כי בהתנהלותן המתואמת הפרו המשيبة את הוראות חוק איסור הונאה

בכשרות ותקנותיו והטעו את הרכנים באופן שמנע מהם לקבל החלטה CRCנית מושכלת על בסיס מידע מלא"

.70. וראו את התיאחוטו של בית המשפט שם לעניין זה:

"הסדר הפשרה נותן מענה הולם לטעדים שתבעו בבקשת האישור. בכל הקשור להסדרה העתידית, התחייבות המשיבה בהסדר הפשרה (לאחר תיקונה) מבטיחה שלא ייכרו בסינוי המשיבה 1 מוציאי מזון הנושאים סימון שירות מוביל שיקבו מראש אישור כשרות מעת הרבעות, ולמעשה מעוגנת את התחייבות המשיבה לפעול על פי דין"

.71. **נזק שאינו ממוני** :- לבקשת ולכל אחד מחברי הקבוצה, פגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי, חוסר נוחות, השפה, תסכול ואכזה. הזכות לאוטונומיה של הפרט היא הזכות של הפרט להחליט על מעשיו בהתאם לבחרותו ובהתאם לרצונו החופשי, כאשר עומד נגד עיניו המצד העובדתי המדויק לצורך החלטה זו. בתים המשפט השונים הכירו במספר פעמים בכך, שהטעה ו/או אי גילוי כל המידע הרלבנטי יש בהם כדי לשלול את חופש הבחירה באופן מושכל, ודי בכך כדי להוכיח כי נגרמה פגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי.

.72. ראו בהקשר זה את הדברים הבורים והבהירים שנאמרו בת"א (מחוזי ת"א) 1372/95 **ירושי המנוח** תופיק ראבי ז"ל נ' **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוכרת קלאית בישראל בע"מ** (ນבו) :-

▼

"הזכות לאוטונומיה של הרכן היא זכותו לגבע החלטה באופן שcool, מושכל ומודע, בידיעת העבודות הנוגעות לדבר, האם לרכוש מוצר מסוימים. כאשר עסקינו במוצר מזון, זכותו של הרכן קבוע, בידיעת כל העבודות הנוגעות בדבר, מה נכנס לפיו ולגופו וממה ימנע. זכותו של הרכן לקבל את מלאה המידע על הסיכון הרפואיים הכרוכים בצרפת המוצר. מדובר בזכות יסוד חוקית, שהפגיעה בה מחייבת פיצויי הולם ומשי. קיומו של הנזק הנגרם מפגיעה באוטונומיה של הפרט עולה מעצב הפרט החובה, גם בהעדר ראיות של ממש להוכחת נזק זה. אין גם צורך להוכיח קשר סיבתי בין הפרט החובה לבין נזק ממשי שנגרם כתוצאה ממנה. שלילת כוח הבחירה היא נזק עצמאי, גם אם לא גרמה לכל נזק נוסף, ואפילו יכול כי הרכן היה מסכים לרכישת המוצר, גם לו ידע את כל העבודות לאמתן"

כן ראו את הדברים הנכונים בעניין פרינר :-

"זה המקום להציג עוד כי חברתי, השופט חיות, ציינה בחוות דעתה בעניין **תנובה 2, כי ניתן להכיר בחזקה עובדתית שלפיה אדם, שנפוגעה האוטונומיה שלו, חש רגשות של כאס, תסכול ועלבון בעקבות התנהגותו של המזיק, שבעתין הוא יהיה זכאי לפיצוי – והנטל לסתור את החזקה מוטל על כתפי המועל.....**

בוחם של דברים שנאמרו בנוגע לפגיעה באוטונומיה בגין מחדלה בגין "תנובה" מלגות לצרכניה כי היא הוסיפה סיליקון לחלב – יפה, לדעתו, גם לעניינו, ואף ביתר-שאת. מסקנה זו מתבקשת, בין היתר, לנוכח דבריה של חברתי, השופט

(כתווארה א') מ' נאור, בעניין תנובה 1 (שאליהם הцентр בהסכמה גם המשנה לנשיה (בדימוי) ש' לוי):

"אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכנסו לפיהם ולוגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזוןasher, ויסטבר לו בדייבד שהמזון שהווג תוך הטעה איננו זהה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו... בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלוות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאינו עמה נזק גופו או סכנה ממשית לנזק גופו. לכל צרכן וצרכן העדפות בוגוע למזונתו, העדפות המבטאות לעתים את האידיאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאות. אכן, זה שאינו שומר כשרות יכול לומר לשומר הנסיבות: מה קרה אם אכלת מזון שאינוasher; לא נגרט לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שimbekash לשמר על כשרותו, או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן".

ברור וברוי לכל בר דעת, בטח לאדם שומר שירותי כי לא ניתן לכמת את עצמת הפגיעה באוטונומיה לסכום אחד אותו תדרשו המבוקשת, וכما אמר הפסוק בתהילים "טוב לִי תֹוּת פֵיכְ מַלְפֵי זָהָב וְכֶסֶף" (טהילים, פרק קי"ט, פסוק ע"ב), אך לצורך התוענה בלבד תעמיד המבוקשת את סכום התביעה בגין הנזק הלא ממוני להם ולכל אחד מחברי הקבוצה על סך של 750 ₪.

ז. הסעדים המבוקשים

74. לאור הנזקים שפורטו, ולאור הפרת החובה החוקה שבוצעה על ידי המשיבה, מתקבש בית-המשפט הנכבד להורות למשיבה כדלהלן :-

- (א) צו הצהרתי לפיו המשיבה שיוקה מוצרים כموافכים על ידי הרבנות הראשית לישראל וזאת בנסיבות גמור להוראות הדין.

(ב) צו מנעה אשר יורה למשיבה לחדרל ממכירה ו/או הפצה של המוצרים טרם אישרו על ידי הרבנות הראשית לישראל;

(ג) צו מנעה קבוע נגד המשיבה המונע ממנה לשוק מוצרים עם "אישור הרבנות הראשית לישראל" כאשר זה לא ניתן.

(ד) פיצויי כספי למכbast ולחברי הקבוצה בגין הנזק הממוני ושאיינו ממוני.

ח. הבקשה עומדת בתנאים לאישור תובענה כייצוגית

75. ראשית יאמור כי הפריט הראשון לנוספת הראשונה לחוק התובענות הייצוגיות קובע כי: - "תביעה נגד עסק, בהגדתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לכה, בין אם התקשו בעסקה ובין אם לאו". היא תביעה שניית להגיש בה בקשה לאישור תובענה ייצוגית ועל-כן מוגשת בקשה זו כאשר איו ספק כי מדובר בהטעיה צרכנית.

76. בחוק התובענות הייצוגיות נקבעו מספר מבחנים, אשר מהווים תנאים לאישור התובענה הייצוגית, המבקשת רשותה להגיש בקשה לאישור תובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 4 לחוק תובענות הייצוגיות.

שכן נגרם לו נזק והוא עומד באربעת התנאים **המצטברים** המנוים בסעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות, כדלקמן:

- "(א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה **ייצוגית**, אם מצא שהתקיימו בל אלה:
- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
 - (2) תובענה **ייצוגית** היא הדרך העילה וההוגנת להכרעה בחלוקת נסיבות העניין;
 - (3) קיים יסוד סביר להניח כי עניינים של כלל חברי הקבוצה יוצעו וינוהל בדרך הולמת; הנتابע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בעניין זה;
 - (4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינים של כלל חברי הקבוצה יוצעו וינוהל בתום לב."

לעמדת המבוקשת, הבקשה עומדת בתנאים האמורים, וזאת, כפי שיפורט להלן.

ח(1). תנאי ראשון: מבחן העילה וסבירויה

.77. לפי התנאי הראשון המופיע בסעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, על המבוקשת להוכיח **אפשרות סבירה לכך שהשאלות המשותפות תוכרענה לטובת הקבוצה**.

.78. המשיבה הצינה מצג שווה בפני ל Kohoutovitch שומריה הקשרות כאילו המוצרים שהן משוכחות או שרו על ידי הרבנות הראשית, כמו המבוקשת, חברי הקבוצה גם הם מסתמכים על אישורה של הרבנות הראשית לישראל כגוף המפקח והמסדייר של ענייני הקשרות בארץ ישראל.

.79. בשלב הבקשה לאישור על המבוקשת להוכיח כי קיימת **אפשרות סבירה לכך שהשאלות המשותפות לחברי הקבוצה תוכרענה לטובת הקבוצה**. בהקשר זה ראו מספר פסקי דין התומכים באמור, ראו את האמור בפסקה 22 לפסק דיןו של השופט מלצר בעניין פרינר:-

"**כידוע, הדיוון בבקשת אישור תובענה **ייצוגית** הוא שלב ביןימים מקדמי לדיוון בתובענה גופה** (ראו, למשל, דברי חברי, המשנה-לנשיה (בדימ') א' ריבליו-ברע"א 09/09 2128 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' עמוסי [פורסם ב公报] (5.7.2012) (להלן: עניין הפניקס)). בוגרי הליך מקדמי זה, די בכך שבית המשפט ישתכנע, במידת הסבירות הראשית, כי המבוקש ממלא, כאמור, אחר דרישות סעיפי החוק הנוגעים לאישור התובענה הייצוגית (ראו: ע"א 2967/95 מגן וקשת בע"מ ואח' נ' טמפו תעשיות בירה בע"מ ואח', פ"ד נא(2) 312, 329 (1997) (להלן: עניין מגן וקשת). מי שմבקש לאשר את תביעתו **ייצוגית** נדרש, איפואו, בשלב ראשון, להוכיח את עילתה **התביעה הנטענת באופן לאורו בלבד**"

.80. וראו גם את הדברים שנאמרו ברע"א 09/09 2128 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' רחמים עמוסי (公报) (להלן: "uneiin_pniks") :-

"אשר על כן, ברי כי **תכלית החוק היא להורות לבית המשפט לבצע בחינה מקדמית של סיכויי התובענה לשם הגנה מידית על זכויות הנטען**. לעניין זה, די לו לבי"ת

המשפט לעקב בדקדנות אחר לשון החוק וראות האם קיימת "אפשרות סבירה" להכרעה לטובת קבוצת התובעים; הא, וטו לא."

81. עלית התביעה בעניינו הוכחה לכל הפחות באופן לכוארי שעה שהמשיבה שיווקו מוצרים עם אישור הרבנות הראשית על אף שזו לא נתנה את אישורה כאמור ובעעה שודאי שמדובר בתנהלות החורגת באופן בוטה מהוראות החוק.

ח(2). תנאי שני: הדרך הייעלה וההוגנת

82. על פי סעיף 8(א)(2) לחוק טובענות ייצוגיות, על המבקש להראות, כי הגשת התביעה הייצוגית "היא הדרך הייעלה וההוגנת להכרעה בחלוקת נסיבות העניין". אין ספק בדבר התעללת החברתי שתובענה זו באה לקדם, ואף אין מחלוקת בדבר הייעילות של כל הטענות הייצוגיות בהקשר זה. המקרה הטיפוסי, או המקרה "הקלاسي" בו טובענה ייצוגית היא הדרך הייעלה וההוגנת הוא מקרה בו הסעד הנتابע לכל אחד מחברי הקבוצה אינו גובה מספיק, או אין בו תמרץ מספק על מנת שככל אחד מחברי הקבוצה יתבע באופן אישי. ראו בעניין זה את הדברים שנאמרו בעניין הפניקס :-

▼

"**מקרה טיפוסי בו טובענה ייצוגית צפופה להיות הדרך הייעלה וההוגנת להכרעה בחלוקת הוא מקרה שבו הסעד המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה אינו גובה מספיק כדי להוכיח הגשת התביעה אישית. טובענות ייצוגיות כאלה כונו בעבר " טובענות ייצוגיות קלאסיות" (רע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכוח אדם בע"מ, פ"ד נז(3) 2003 (להלן: פרשת א.ש.ת.; מיכאל קרייני "הتبיעה הייצוגית בישראל – על פרשת דרכים" דין ודברים א' 449, 478 (2005)).**

במקרים אלו, טובענה ייצוגית אינה רק הדרך הייעלה ביותר לדין בנושא, אלא היא ככל הנראה גם הדרך היחידה שבה יזכה עניינים של חברי הקבוצה לבירור משפטי, ואולם, גם כאשר סכום התביעה מאפשר הגשת תביעות אינדיידואליות, ניתן בהחלט שתובענה ייצוגית תהיה הדרך הייעלה וההוגנת ביותר להכרעה בנושא. בין תכליות ויתרונות התביעה הייצוגית מונה הפסיקה, בין השאר, את השגת השוויון במאזן הכוחות בין המתדיינים, חיסכון במשאבי הצדדים ובמשאבי בית המשפט, ומונעת חסר אחידות בפסיקות בתי המשפט השונים (פרשת א.ש.ת., עמ' 237).

בר依 כי כוחם של שיקולים אלה יפה גם כאשר הסכום שטובע כל חבר בקבוצת התביעה אינם פעוטו."

84. מלבד זאת, ישנים שיקולים נוספים אשר יש להתחשב בהם בהתאם לדבריו של בית המשפט בעניינו הפניקס :-

"**אחד השיקולים המרכזיים בבחינת יעילות והగינות השימוש בתובענה ייצוגית הוא המידה שבה ההכרעה בשאלות המשותפות לכל חברי קבוצת הנתבעים תסייע לפתרון הסכסוך האינדיידואלי שבין כל אחד מהם לבין הנتابע. ככל שימצא כי התביעה המשותפת תקדם רק במעט את פתרון הסכסוך ונותרו שאלות אינדיידואליות רבות, היעילות וההגינות הנלוות לדין בדרכן של טובענה ייצוגית, תפחיתה.**"

.85 וראו את הדברים שנאמרו בעניין פרינר :-

"**תכליתית** של התובענה הייצוגית, ובהן: מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט **ביחידים** (סעיף 1(1) לחוק) ואכיפת הדיון והרתעה מפני הפרטו (סעיף 1(2) לחוק). **פרסום** דבר אישורה של תובענה ייצוגית צרכנית נועד, איפוא, בין היתר, לחשוף התנהלות עוותית של עסק ולידע את הצרכנים שנפגעו מהם אוזות הפגיעה שנגרמה להם. למושיר דין זה חשיבות רבה במיוחד ברגע לצרכנים "הבלתי מיודעים", שנגישותם למשפט נמוכה והם אינם מודעים לזכויותיהם המהותיות והדינניות ולפגיעה בהן. ראו והשו בהקשר דומה: עניין גדייש, שבו ציינה הנשיאה ד' בייניש כי התובענה הייצוגית (שם – בדין נירות ערך) היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במקרים, בין היתר מהטעם ש"אפשר רבים מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לעצם קיומה של הפגיעה בזכויותיהם ולהיקפה, וגם מסיבה זו אין להניח כי יפנו לבית המשפט" (שם, בפסקה 46)".

.86 דברים אלו מדברים בעד עצם, וברוי כי חוק התובענות הייצוגית, זו הדרך היעילה בנסיבות העניין, שעה שמדובר בסכום נמוך באופן יחסית, הסכוך יבוא לפתרונו המוחלט במסגרת התובענה הייצוגית, ציבור רב מהצרכנים כלל אינו מיודע להפרה ואין לו זכותו לسعد.

ח(3). יצוג וניהול עניינים של חברת הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב

.87 בכל הנוגע לתנאי השלישי והרביעי, הנטול להוכיח כל טענה בהקשר זה רוכצת לפתחה של המשיבה (ראו :- אלון קלמנט, "קוויים מנחים לפרשנות חוק", **הפרקليיט**, כרך מט (תשס"ז-תשס"ח)).

.88 לעומת מן הצורך לומר כי משרדו של ב"כ המבקש עסק בתחום התובענות הייצוגית, בין היתר בתביעות בתחום הכספיות, ועניינו של המבקש, כמו גם עניינה של הקבוצה יוצג בתום לב ובדרך הולמת.

ט. שכר הטרחה והגמול למבקש

.89 בהתאם לתקנה 2(א)(11) לתקנות תובענות ייצוגית, תש"ע-2010 (להלן: "**תקנות תובענות ייצוגיות**") מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את שכר טרחתו של ב"כ המבקש על סך של 25% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש.

.90 בהתאם לתקנה 2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את הגמול למבקש (התובעת) על סך של 15% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש.

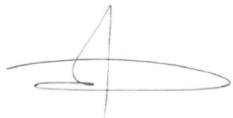
.91 בסכומים אלו יש כדי לשקף את התועלות החברתיות הגלומה בבקשת האישור, את מרכיבות ההליך, וכן את ההוצאות הדרושים לצורך ניהולו של ההליך ולצורך הוכחת ההפרות של המשפט.

י. סוף דבר

.92 בהתאם לסעיף 23 לחוק התובענות הייצוגית, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע שכ"ט לב"כ המבקש, על פי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

.93 מעיוון בפסק התובענות הייצוגיות עולה כי לא הוגשה נגד המשיבה בקשה דומה הנוגעת לモצרים מושא בבקשת האישור.

- .94. בקשה זו נתמכת בתצהירה של המבקשת.
- .95. לבית המשפט הנכבד זה הסמכות העניינית לדון בתביעה זו על פי סכום התביעה המשוער, ועל פי מיקום משרדיה הראשיים של המשיבה.
- .96. לאור כל האמור לעיל, מתחבש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית ולהifyב את המשיבה בהוצאות בקשה זו לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כחוק.

יוסף-חי אביעוז, עו"ד
ב"כ המבקשת

חדרה,
יום ראשון 28 יוני 2020
ר' תמוז תש"פ
27/8/3706

תוכן הנספחים (עמוד 1 מתוך 1)

עמוד	שם המסמך
<u>26</u>	<u>נפח 1:</u> <u>תובעה ייצוגית</u> (עמודים 26 עד 45)
<u>47</u>	<u>נפח 2:</u> <u>תקנות מול הרבנות הראשית</u> (עמודים 47 עד 47)
<u>49</u>	<u>נפח 3:</u> <u>תצהיר המבקשת</u> (עמודים 49 עד 54)

נספח 1 :

תובענה ייצוגית

(עמודים 26 עד 45)

התובעת ;**בעניין: תהילה ליבובי'**

על-ידי ב"כ עוזה"ד יוסף-חי אביעזוי

רחוב סגל 5, חדרה

טלפון : 052-8883696 ; פקסימיליה : 077-3182951

- נגדי -

מ. יוחנן ובנו בע"מ ח.פ 511344186

רחוב מוטי קינד 10

רחובות

הנתבעת ;**מהות התביעה :- תביעה Yiצוגית/צו עשה/סעד הצהרתי****סכום התביעה האישני : 750 ₪ נזק שאינו ממוני ; נזק ממוני של 27.8 ₪.****סכום התביעה הקבוצתי : 2.5 מיליון ₪.****תובענה Yiצוגית**

בית המשפט הנכבד מתבקש לפ██וק בתובענה Yiצוגית לטובת חברי הקבוצה מכוח הסמכות המוקנית לו בחוק תובענות Yiצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק התובענות Yiצוגיות" או "החוק").

בית המשפט הנכבד מתבקש כدلמן :-

(א) ליתן צו המצהיר כי הנתבעת שיווקה מוצרים שלא כדין, עת ציינה על גיביהם פרטים המטעים ו/או העולמים להטעות את ציבור הרכנים ;

(ב) ליתן צו המצהיר כי הנתבעת מחויבת בפיוצי צרכנים שהוטעו ו/או עולמים היו לטעות בשל הפרטומים הנזכרים.

בהתאם : להורות על תשלום פיוצי פרטני לכל צרכן או למצער להורות על פיוצי קבוצתי או למצער להורות על פיוצי בכל דרך שבה ניתן כבוד בבית המשפט כראיה ונכונה בגין העילות המפורטות בבקשת זו ;

(ג) להורות למשיבה לפרסם את דבר ההחלטה בתביעה זו, בדרכים שיקבע בית המשפט, ולהטיל על הנתבעת את הוצאות פרסום ההחלטה ;

(ד) לפ██וק גמול לתובענת המייצגת, לרבות הוצאות משפט ; כמו כן, לחייב את הנתבעת בשכר טרחת עורך דין לב"כ התובענת, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

עיקרי הבקשה, כמו גם נימוקיה, יפורטו להלן¹.

¹ מספר העורות טכניות לנוחות בית המשפט הנכבד –

א. כל הפסיקה מובאת מהammer המשפטני נבו, אלא אם צוין במפורש אחרת.

ב. כל הדרגות אוין במקור, זולת אם צוין במפורש אחרת.

ג. תואר השופט מתיחס לתוארו של השופט ביום עד פ██ק הדין המוזכר, זולת אם צוין במפורש אחרת.

א. פתח דבר ותמצית הדברים

התביעה שבפניו ממחישה את פער הכוחות הבלתי נתפס שבין הנتابעת, רשות קמעונאית גדולה, המפעילה 26 סניפים ברחבי הארץ העונאים לשם "יוחנוף" לבין התובעת וחברי הקבוצה- צרכני הקצה.

3. בתמצית. עניינה של התביעה בפרקтика פסולה שהתרפתחה לאחרונה בעולם הייבוא, כזו המשיאה את רוחויהן של החברות השונות ופוגעת באופן **בוטה וציני** באמנותיהם ורגשותיהם של צרכני הקצה.

על-פי פרקטיקה זו, חברות שונות, כדוגמת הנتابעת, מייבאות ומפיצות מוצרים שעיליהם מצוין כי המוצר הוא "באישור הרבנות הראשית לישראל" על אף שהרבנות הראשית לישראל (להלן: "הרבות") לא אישרה את אותם מוצרים, ובמקרים מסוימים, על אף שלא הוגשה כלל בקשה לרבות.

4. הפרקטיקה האמורה היא פסולה ומקוממת. השערותיה הסובייקטיבית של הנتابעת ביחס לחשיבות אישורה של הרבות, או שיקוליה העסקיים אינם מעוניינו של צרכן הקצה. השערתו הבסיסית ביוור של צרכן הקצה היא שכאשר מצוין על מוצר שהרבנות אישרה את אותו מוצר- היא אכן אישרה אותו- מכך הדברים שיוצרה הנتابעת הוא בלתי נתפס מבחינתו. הטעייה הנتابעת היא חמורה מאיו כמותה.

5. **ועל מנת להבהיר:** אישורה של הרבות איננו עניין דקלרטיבי גרידא. מדובר בעניין מהותי. נציג בהקשר זה את דברי הרבות בנוהל הייבוא (להלן: "הנזהל"):

❖ בקשה אשר עדין בטיפול במחלקה אינה מהויה אישור לשירות לשירות לפיכך אין לשוק המוצר עם כתוב "באישור הרה"יר" טרם קיבל אישור מחלוקת הייבוא. במידה והיבואן מועלם מזאתה הרה"ר והוא ממשיק לשוק את המוצרים ללא תעודה שרשות או עם תעודה שרשות שלא בתקוף ינקטו צעדים נגד היבואן אשר עלולים לגרום להפסקה מוחלטת של הנפקת אישורים עבור אותו יבואן.

6. רואה לומר, בהתאם לעמדתו של הרגולטור הרלונטי- אין כל אפשרות לשוק מוצרים כ"מאושרים" על ידי הרבות, כאשר טרם ניתן אישור מפורש של הרבות. לרבות אף סמכויות ניהול בנוגע לאותן הפרות. חמוץ מכך, כפי שנראה להלן- הוראות החוק אף אין אפשרות לציין שה מוצר "בשר" בטrms ניתן אישור הרבות לשירותו.

7. מלבד העובדה שההנהלות שבבסיס הבקשה לאישור היא מטעה בכל אспект אפשרי, אלא שההנהלות זו מנוגדת באופן חמור להוראות הדין. ראו את תקנה 4. לתקנות אישור הונאה בכשרות (תעודות הקשר), תשמ"ט-1988 (להלן: "תקנות הונאה בכשרות"), לפיה זהה הפרקטיקה הרצiosa בנוגע לאישור מוצרים מיובאים:

"בקשה לתעודת הקשר (להלן - הבקשה), עבור מצרך או חומר גלם מיובא, תוגש למועצה הרבות הראשית; הבקשה תהיה לפי טופס 2 שבתוספת ייצורפו לה המסמכים המפורטים בטופס ותיחתמשם בידי היבואן. (ב) לבקשת תוצרף דוגמה מכל סוג מצרך או חומר גלם. (ג) כמו כן תוצרף הצעת היבואן לתוית שתוצמד למצרך או לחומר הגלם"

8. לעניין המשמעות האופרטיבית של הדברים, קובעת תקנה 5 לתקנות הונאה בכשרות את הדברים הבאים:

"לא יציין אדם מוצר ככשר בכל דרך שהוא אלא אם כן ליצרנו ניתנה תעודה הבשר לפי תקנות אלה; לעניין תקנה זו, ציון "בשר" - לרבות ציון שאושר על-ידי רבנות או סימון מוכר בסימן כשרות"

9. רואה לומר: כאשר מוצר לא אושר כי"שר" על ידי הרבנות הראשית לישראל, אז שבחתא מסתמכות הונאה בכשרות- חל איסור על ציון המונח "בשר" על גבי המוצר. נבהיר כי גם בנוגע לפרנספקטיב של צרכן הקצה, אישור הרבנות אינו עניין של מה בכך. מפרסומים רשמיים שפורסמו על ידי הרבנות הראשית לישראל (רי להלן), עולה כי: **"רוב הציבור מסתמכ על הכיתוב שעל גבי המוצר "באישור הרבנות הראשית לישראל עדויות שהמוצר המוצג ככשר אכן הוא כשר ושהרבנות הראשית בדקה עד כמה שניתנו את מערך הנסיבות וההשлага של אותם מוצרים המשווקים ומוצגים כבשר".** עוד נבהיר כי מעמדתה הרשמי של הרבנות, כפי שזו הובאה בפניו של המבקש, עולה כי לא רק שלא ניתן לציין את המילה "בשר" ללא אישור הרבנות; אלא שלא ניתן אף לציין כל מגע כשרותי כלשהו.

ראו:

...שאלתה לרבנות הראשית- מז [WARNING: ATTACHMENT UNSCANNED]

יום ג 9:06

אורית משמש <orit@rab.gov.il>
aviazilaw@gmail.com
אל
עותק
אלקה מלין

עו"ד אביעזר שלום רב,
במקרה לשאלתך אבקש כי חל איסור על יצירן להציג כל מגע כשרותי על גבי מוצר, ולא רק הביטוי 'בשר', אלא אם קיבל بذلك תשדחתם לנחל' הרבנות, לא ניתן לתת ה的缘ץ בישראל למוצר המכיל חלב נברי, יצירן לא יוכל לקבל بعد מוצר שכזה תשדחת השר ומיילא לא יוכל לסמן עם כל מגע כשרותי שהוא.

ברכה,

אורית משמש, עו"ד

הלשכה המשפטית, הרבנות הראשית לישראל

טלפון: 02-5313147 | פקס: 02-5714256

דוא"ל: Orit@rab.gov.il

10. כאשר הנتابעת משווקת את אותם מוצרים, עם הכיתוב "בשר" ו"מאושר" אז שהתמחור של אותו המוצר נעשה בהלימה להצהרות הכתובות על גביו- כאשר, הצהרות אלו אינן משקפות את המצב הנורמטיבי לאשו. בהלימה, ערכו של המוצר נמוך משמעותית, עד לא קיים, אילו היה ידוע לצרכן הקצה- בזמנם- שהמוצר אותו רכש אינם מאושר ולא ניתן לכנותו כי"בשר".

11. הבקשה לאישור היא בתביעה המוגשת מכוח סעיף 3(א) לחוק טובענות יציגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק טובענות יציגיות"), ע"פ"י פריט 1 לתוספת השנייה:- **"תביעה נגד עסק, בהגדתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין ליקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו"**, כפריט עיקרי.

12. הנتابעת הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"), שעה שהטענה את ציבור לכוחותיה שומרה הנסיבות בסימון המוצר כזה שאושר ע"י הרבנות הראשית לישראל.

13. חומרתה של הטעיה האמורה מטעמת שבעתיים שעיה שההפרה סותרת באופן מפורש גם את חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: "חוק איסור הונאה בכשרות") ותקנות איסור הונאה בכשרות מכוחו.

על היחס בין החוקרים ראוי להפנות לדברים שנאמרו על ידי בית המשפט העליון בע"א 8037/06 שי ברוזלי ני פרינר (ח'דס' 1987) בע"מ (ນבו) (להלן: "ענין פרינר") :-

"חוק איסור הונאה בכשרות והתקנות שהותקנו מכוחו – כשםם כן הם. אין הם אלא נדבך שהמחוקק ראה להוסיף בהקשר מיוחד שבפנינו על חוק הגנת הרכנן, וזאת מפאת חשיבותה של הכשרות לחלק ניכר של האוכלוסייה, ובשל רגישותו של הנושא."

14. ברוח זו, נצטט גם את הדברים שנאמרו על ידי השופט (כתוארו אז) מי חшин ז"ל ב-בג"ץ 00/7203 מעדי אביב אוסובולנסקי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית, פ"ד נ(2) 196 (2002), כאשר ציין, בין היתר, את הדברים הבאים :- "...יעודו של החוק הוא להגן עלCRCן שומר-מצוות שלא יוננו אותו בכשרות; זו תחילתו של החוק, זה המשכו, זה סופו, זו תכליתו....".

15. נעיר אף כי הנتابעת אף שיווקה את המוצר בניגוד לתקן או למפרט בהתאם לסעיף 2 (א)(11) לחוק הגנת הרכנן, וראו לענין זה בעניין :-

"ייתכן כי היא נוגעת אף להתאמתו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגם (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הרכנן), שכן "תעודת בשרות" כמוות כתוי-תיקן (ראו התייחסות נוספת לענין זה בהמשך)".

16. הנتابעת במעשהיה, או למצער במחדריה, הטעתה את חברי הקבוצה כאשר צינה שהמורים השונים אושרו על ידי הרבנות הראשית לישראל בעודם לא מוכרים כזה במהלך התקופה בה שוק וסופק המוצר על ידי הנتابעת. רק על מנת שתהייה התמונה שלמה, נציין כי זו אינה הפעם הראשונה שהנתבתעת נוהגת בפרקטייה פסולה זו, וראות בת"צ (מוחזי י-ס) 16-01-19811 **ח'ים אלבום נ' מר' מזון כל בע"מ** (ນבו, 2019.06.16) :

"היווך המשפטי לממשלה הגיע לתוצאות להסזר הפשרה. בהתנגדותו ציין כי בביטחון שנערכו על ידי מפקחי היחידה הארץית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות בסינוי הנתבתעת 1 נמצאו מוצרים מיובאים רבים אשר הוצגו כroversים מבלי שניתנו להם אישור בשרות מטעם הרבנות, כאשר על גבי חלקס אף הופיע הביטוב "באישור הרבנות הראשית לישראל". בהמשך לביקורות שנערכו, הושת על הנטבתעת 2 קנס מנהלי קבוע על סך 2000 ל"ח, בשל ייבוא מוצר ללא אישור הרבנות, שמתוך התעדות שצירפו הנטבתעת לתגובהן עולה כי כלל התעדות מטעם הרבנות,מעט תעודה אחת, ניתנו לאחר מועד הגשתה של התביעה. נטען כי בהתקהלות המתוארת הפכו הנטבתעת את הוראות חוק איסור הונאה בכשרות ותקנותיו והטעו את הרכנים באופן שמנע מהם לקבל החלטה CRCנית מושבלת על בסיס מידע מלא".

ב. רקע עובדתי ועניין אישי

17. התובעת רכשה מהנתבעת "שםן קנולה" על גביו הוציא מצג שווה לפיו מדובר בשםון "כשר" ש"ושאושר" על ידי הרבנות הראשית לישראל. זאת, בוגוד להוראות הדין, בוגוד לאמת העובדתית, ובאופן שנועד אך ורק כדי להשיא את רוחה של הנתבעת על חשבונות של צרכני הקצה.

18. לאחר שרכחה התובעת את השם, נודע לה, באמצעות בדיקה שערך בא כוחה אל מול מחלוקת היבוא ברבנות הראשית לישראל- שהשם **כלל לא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל בשנת 2020**.

נספח 2 : העתק תשובה מחלוקת היבוא ברבנות הראשית מצורף ומסומן כנספח 2.

19. מה רבה הייתה הפתעה של המבקש שגילתה שמדובר בהונאה בכשרות וכי הלכה למעשה, המוצרים שרכשה במידת בסופה (ואף צרכה) לא אושרו על ידי הרבנות הראשית ואף אסור מבחינה חוקית לכנותם כ"כשרים".

20. מהאמור עולה אפוא תמורה מדאגה. הנתבעת, רשות קמעונאית גדולה ויבואנית ממשמעותית וחשובה בתחום היבוא במדינת ישראל, פיתחה לכארה פרקטיקה פסולה בה אינה ממתינה לאישור הרבנות הראשית לישראל- ומשווקת מוצרים עם כיתוב "באישור הרבנות" בזדעה שהצהרה זו אינה נכונה ובזדעה שיש בכוחה של הצהרה זו להשיא לה רוחחים לא מבוטלים על גבם של צרכנים מוטעים.

21. בכך, הטעתה למעשה הנתבעת את הצרכנים לחשוב שמדובר במוצרים בעלי "תו תקן" כשרותי- שאין בהם. לא לחינם תקנות הונאה בכשרות איןןאפשרות הצגה של מוצר כ"כשר" ללא שהרבנות אישרה את השירות. הרבנות הראשית, כגוף אובייקטיבי ובלתי תלוי להבדיל מהנתבעת, שלא אינטress מסחרי בכשרות המוצר) היא זו שאמורה להכריע בנוגע לדרישות הכשרותיות ביחס למוצרים המזוהים מחו"ל; ניסיון "המעוף" של הנתבעת את הרבנות הראשית- מלבד העובדה שהוא נוגד את הוראות החוק- אלא שהוא גם פוגע בסופו של דבר אך ורק בצרכני הקצה. ככל ולמשיבה אי אלו טענות בנוגע להתנהלותה של הרבנות- מתכבד הנתבעת ותגישי עתירה מנהלית נגד אישור ואו אי אישור של כשרות המוצר. אל לה למשיבה לקחת את החוק לידיים ולהחליט עboro צרכן הקצה האם ועד כמה חשוב לו אישורה של הרבנות הראשית לישראל.

ג. תשתיית נורמטטיבית- עניין שבין עסק ללקוח; חוק הגנת הונאה בכשרות

22. בתוספת השניה לחוק תובעות ייזוגיות נקבעו מספר פריטים בגיןם ניתן לגייס תובעה ייזוגית. הפריט הראשון עניינו- **"تبיעה נגד עסק, כהגדתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו ללקוח, בין אם התקשו בעסקה ובין אם לאו"**.

העלויות הבאות בಗדרו של הפריט הראשון אין מctrמכות לעילות הלקוחות מחוק הגנת הצרכן. הגדרת המונח "עסק" היא הלכה מחוק הגנת הצרכן, וכל עניין שבין הלכה לבין העסק, בא בוגדרו של הפריט הראשון לתוספת השניה.

23. החוקים והתקנות המצדירים את ענייני הכספיות, אין הם אלא נדבך שבא להוסיף על חוק הגנת הצרכן (ר' את דבריו של בית המשפט בעניין פרינר, פסקה 32), כאמור- חוק הגנת הצרכן אינו עומד לבדו כمبرס היחסים המשפטיים שבין הנתבעת לבין הנתבעת, ועליו נוספת החקיקה הספציפית הנוגעת לענייני הכספיות.

24. חוק הגנת הצרכן קובע בסעיפים 2 ו-4 איסור על הטעיה צרכנית, הן על הטעיה אקטיבית למעשה והן על הטעיה במחדר (להרחבת, ר' סעיפים 36-32 להלן), והנתבעת עברה על איסורים אלה בכך ששיווקה

מוצר הנחזה להיות כ"מאשר על ידי הרבנות הראשית לישראל" בעוד שאישור זה לא נתקבל על ידי הרבנות.

25. הנتابעת הפרה גם את חובת הגלוי (לפי סעיף 4(א) לחוק הגנת הצרכן) כאשר שיווקה מוצר עם כתוב מטעה שאילולא הוא הייתה לבטח הפחתה משמעותית מערכו של המוצר בנסיבות העניין (סעיף 4(א)(1) לחוק הגנת הצרכן).

26. הנتابעת אף שיווקה את המוצר בניגוד לתקן או למפרט בהתאם לסעיף 2 (א)(11) לחוק הגנת הצרכן, וראו לעניין זה בעניין :-

"ייתכו כי היא נוגעת אף לה坦אמתו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגס (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הצרכן), שכון "תעודת שירותי כמותה כתו-תקן (ראו התייחסות נוספת לעניין זה בהמשך)."

27. על חומרתה של הטעיה האמורה ניתן ללמידה מהחקיקה הספציפית הנוגעת לענייני חברות. חוק איסור הונאה בנסיבות קובע את הגופים המוסמכים לממן חברות לモצרים, וכן קובע חוק איסור הונאה בנסיבות איסורים מסוימים בדבר הטעיה הארכניים בהקשר זה.

- 8? סעיף ? לחוק איסור הוואה ורשותה ברע את ההוראה של halo :-

"אליה רשא יפ' לחתת תאותת הבשר לאנייו חוך זה:

(1) מוצאת הרבות הראשית לישראל או רב שהיא הסמיכה לכך: "

29. סעין 4 לחוק איסור הונאה בקשרות קובע את ההווראה שליהלן:

"יִצְרֹן שֶׁל מַצְרָךְ לֹא יֵצֵא עַל מַצְרָךְ שִׁيءֶךָ אֲוֹל אֲרִיזָתוֹ כִּי הוּא כָּשָׂר וְלֹא יֵצֵא גַּכְשָׂר
בְּפִרְסּוֹם אוֹ בְּדַרְךְ אַחֲרַת, אֶלָּא אִם כִּנְוִתָּהּ לוֹ תַּעֲזֹותְ הַבָּשָׂר"

- .30 סעיף 5 לחוק קובל הוראה דומה :-

**"העסק במכירת מרכבים לציבור לא ימכור ולא יציע למכירה מוצר שאינו בשרIFI
דין תורה תוד הציגו בכתב בכשר"**

31. הגיונו של סעיף זה בצדו. בהתאם לתקנות איסור הונאה בכספיות, הרבענות בוחנת את המוצר על מרכיביו השונים. בכך לבחנו האם ניתן לאשרו. להלן לשוני התשומות :-

**"בקשה לתעודת הקשר עבור בית אוכל או יצרן תהיה לפי טופס 1 שבסוטפת, ויכוינו
בה חמרי הגלם, שמויות הספרים ותעודות ההקשר החקיומות."**

32. בהתאם לנתונים שפורסמו על ידי הרבנות הראשית לישראל בנוגע הנסיבות הרשמית שפורסם על ידה² (להלן: "נווה כשרות לייבוא") "אישור הנסיבות" על ידי הרבנות הראשית לישראל אינו הליך פרוצדורלי. הרבנות הראשית לישראל עורכת בדיקה ובחינה מדויקת של מרכיביו של המוצר המשווק, בcheinתו של הגוף המשגיח על הליך הייצור, ובהתאם קובעת אם ניתן להציג מוצר זה כמצויר כשר.

² ג'ול יבוא מזו/מדרך ליבוא – ממוד קובצקי נחל אנו השרות של הרבעות הראשית לישראל

הרבות הראשית היא זו אשר אחראית לאישורי השרות של מוצרי המזון מחו"ל (דוגמת המוצר נשוא התובעה), והיא המוסמכת היחידה לאשר כי מוצר המזון מחו"ל הוא אכן כשר. בנווה כשרות ליבוא נאמרו הדברים הבאים :-

"על פי חוק המוסמך היחיד להנפק תעוזת כשרות ומאשר לציין על גבי המוצר ים המזון מחו"ל המילה "כשר" הוא הרבות הראשית לישראל / מועצת הרבות הראשית/ מחלוקת הייבוא.

מתפקידה של מחלוקת הייבוא הוא בין היתר לפתח על מוצרי המזון המוגמרים וכן על חומרי הגלם המועדים לתעשייה המזון ובכך המזומנים לארץ והמוגרים בקשרים לוודא שאכן הם כשרים שהרב המכשיר בחול מוסמך ומוכר במתן השרות ולבחון אם קיימות מגבלות כשרות והאם המוגרים עומדים בדרישות השרות של הרבות הראשית לאחר בדיקה של מערכ הesters המתייחס לאוטו מוצר מחלוקת הייבוא מנפיקת תעוזת כשרות ע"ש הייבואן וע"ש אותו היצר למוגרים הesters.

מהחר ורוב הציבור מסתמך על הכיתוב שעיל גבי המוצר "באישור הרבות הראשית לישראל עד עדות שה מוצר המזון כשר אכן הוא כשר ושהרבות הראשית בדקה עד כמה שניתן את מערכ הesters וההשגה של אותם מוגרים המשווקים ומוגרים בכשר על כן ובאותה מסגרת, מחלוקת הייבוא, מפקחת גם על אופן הצגת המוגרים על ידי הייבואן נוסח התווית כאשר המטריה היא להביא לידיית המשגיח והצרכן את מירב המידע אודות כשרות המוצר ומגלותו.

33. נעיר אף שבנהול אישור כשרות נקבעה ההוראה הבאה :

הרבות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אנך כשרות ארץית

בפי"ז

הנחיות כלליות

- ❖ כל תשובה מטה הייבוא אשר יש לה השכלה לעצמה כזו מי הרוב המוסמך, באלו תנאים, נוסח הכתוב עלי המוצר וכדר, חייבות להלחות בכתב ולא דרך טלפון.
- ❖ בקשה אשר עדין בטלפון בוחלה אגודה מזומה אשור לשורות לפראך אוון לשווק והזוכר עם כינוי "ባאישיור הרה"ר" טום קבלת אשור מחלוקת הייבוא. במידה והיבואן מועלם מזורה הרה"ר הוא ממש לשוק את המוגרים לא תעוזת כשרות או עם תעוזת כשרות שלא בתקף ייקטו צעדים נגד הייבואן אשר עלולים לגרום להפסקה מוחלטת מהנקת אישורים עברו אותו ייובן.

34. הנה כי כן, הרקע הנורטטיבי לאיסור הונאה בשרות ברור דיו. חוק איסור הונאה בשרות קובל באופן מפורש איסור על מכיר או שיוק לציבור שאינו כשר על פי דין תורה תוך הצגתו כזו בין היתר בשל הסתמכות הציבור שומר הesters על פרסום מעין זה.

35.ברי כי כאשר אין אישור של הרבות הראשית לישראל על כשרותו של מוצר המזון מחו"ל, לא ניתן להציגו כשר שעה שהדבר נתון לסמכתה הבלעדית של הרבות הראשית לישראל. לחיטום הדברים, ראו את שנאמר בעניין פריניר :-

"חוק איסור הונאה בשרותות והתקנות שהותקנו מכוחו - בשמות כן הם. אין הם אלא נדבך שהמחוקק ראה להוסיף בהקשר המוחיד שבפנינו על חוק הגנת הצרכן, וזאת מפאת חשיבותה של הesters לחלק ניכר של האוכלוסייה, ובשל רגשנותו של הנושא. עיקר ייעודו של חוק איסור הונאה בשרותות הוא, אמנם, להגן על הצרכן שומר

המציאות שלא יוננו אותו בכשרות, כדי שלא ייכשל בעניין החשוב לו מבחינה הלבתית דתית"

ד. הקבוצה :- הגדרתה ועניניה בתובענה

36. **הקבוצה שיצוגה מבקש הנה :**
37. כל אדם שרכש מהנתבעת את המוצר מושא התביעה, אשר לא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל על אף שהוצעו כזה, שבע שנים קודם לכן לבקשת התביעה לאישור ועד למועד שיקבע בית המשפט בהחלטתו
38. **ענינה ופילוחה הכלול של הקבוצה המוגדרת בראישא** – בידי התביעה אין נתונים מדוייקים בנוגע להיקפי המוצרים הרלוונטיים אותם שיווקה הנתבעת. זאת ועוד, מכיוון שמדובר במוצר יסוד-בחילט יתכן כי חלק מהחומרים שימושו לייצור מוצרן אחד. ברי כי נתונים אלו מצויים בידיה ובנקל תוכל להציגם בפני בית המשפט הנכבד. על בסיס נתונים אלו, ולשם הנוחות, נחלק את הקבוצה לשני תת-קבוצות.
- (א) **תת-הקבוצה הראשונה - צרכנים שנפגו באופן ישיר ולא ממוני מצריכת מוצרים שאינם כשרים** – על פי נתונים שפורסמו בעיתונות³, ניתן להניח את ההנחה הבאות בנוגע לצרכנים שנפגו כתוצאה מההפרות, כך שליחסוב פילוח זה נוכל להסתכל על הנתונים הבאים :
- (1) 51% מהאוכלוסייה בישראל מגדרים עצם כחילוניים; 49% הנוטרים דתיים/מוסתרתיים.
- (2) 38% מהחילוניים שומרים כשרות; 94% מהמוסתרתיים דתיים שומרים כשרות.
- (3) מפילוח האוכלוסייה האמור, המלמד על שיעורם היחסי של דתיים/חילוניים באוכלוסייה, ניתן לשער (בהתאם להנחה היסוד לפיה 51% מהאוכלוסייה מגדרים עצם כחילוניים) כי ככל ונרכשו X יהידות מן המוצר אז שילוניים רכשו מהמוצר 51% בהתאם לחלוקם היחסי באוכלוסייה. על נתון זה ניתן להוסיף את הנתון הסטטיסטי שבסי' 45(b) לעיל ולשער כי 38% מותוך חלוקם היחסי של החילוניים באוכלוסייה) נפגעו מהתנהלותו הנתבעת.
- (4) חישוב דומה נעורך ביחס לאוכלוסייה הדתית. אחוזה היחסית של האוכלוסייה הדתית עומד על 49% מכלל האוכלוסייה, בהתאם ניתן לומר ש-49% מהצרכנים הם, ככל הנראה, צרכנים דתיים מוסתרתיים. על נתון זה יש להוסיף כי 94% מאוכלוסייה זו שומרם כשרות, אז ניתן לשער ולכמת את המספר המדוייק של הנפגעים.
- (ב) **תת-הקבוצה השנייה- כל הצרכנים שרכשו את המוצרים שכשרותם זייפה ונפגו באופן ממוני כתוצאה מן ההפרות –** אולי אין בכך די, שכן ההלכה שקבע בית המשפט העליון מורה כי **כל צרכני הנתבעת**, יהיו אשר יהיו, נפגעו למעשה מהפרות הנתבעת. זאת, מכיוון שזיהוי הנסיבות אפשר למשיבה ליין את המוצר ובכך התיקר המוצר לכל הלקחות. במקרה כך,

³ ראו : <https://he.wikipedia.org/>

בית המשפט העליון בפרשת פריניר אף סקר בהרחבה את שאלת הנזק שנגרם עקב הפרת חוקי הכספיות, והראה שמדובר גם בנזק ממון, וזאת כלהלן:

"כהשלמה לקבעות הניל', ומבליל לטעת מסמורות בדבר, אני מוצא לנכון להפנות כאן גם לדברים הבאים, מתוך מאמרם של פרוקצ'יה וקלמנט, המאמרים פן נוסף של הנזק הממוני הנובע מקיומה של "הטעיה צרכנית" במקרה קרוב לזה שבעניינו (המתקיים, לגישתם, אף ללא הסתמכות של הצרכנית על מצג-השווא) שעשוים להצדיק פיצוי חלקו בגין המתייר. וכן הם כתובים:

"...מצגי-שווא בתחום הצרכני מיועדים להציג את העסקה באור חיובי יותר מנקודות-מבטיו של הצרכן מכפי שהיא בפועל. הציגו מבקש להגדיל את הביקוש למוצר, וכך נלוית בדרך כלל גם עלייה במחירו.

עלית המחיר הינה "נזק" שנגרם לצרכן באופן סיבתי עקב המציג. נזק זה נגרם לא רק לצרכנים שהסתמכו, אלא לצרכנים כולם: גם צרכן שהחליטו לרכוש לא נבעה מצג-השוואה, ועל-כן הוא לא הסתמכ עליו, סבל בכלל- זאת נזק אם שילם עבורו מחיר העולה על זה שהוא משלם אלמלא המציג; ובאופן דומה, גם צרכן שלא נחשף כלל למצג, וכך לא הסתמכ על האמור בו, סבל נזק אם שילם בגיןו מחיר גבוה יותר!!!

וכן, כב' השופט מלצר מתיחס גם בהמשך לדברים הבאים:

טעם שני לשילת הפרופוזיציה שמנעה את אישור התובענה בצוגיות – לחברי הקבוצה נגרמו נזקי ממון, שאינם תלויים במידעות להטעיה, וממילא עילתם התגבשה עוד טרם הגשת התובענה.

קבעתו של בית המשפט كما הנכבד התבבסה על ההנחה שהתחשויות השליליות ועוגמת הנפש שנגרמה למערער 1 והנזק הממוני שנגרם למערערת 2 – אינם יכולים להתגש ולא מודעות לדבר קיומה של הטעיה, ומשכך צרכנים לא-מיודעים אינם יכולים להיכל בקבוצה שבסמה הוגשה התובענה. דא עקא, שהנחה זו אינה לוקחת בחשבון את העמדת הגורסט כי מצוי-שווא בתחום הצרכני יוצרים נזק המתbeta, למצוער, בעליית מחירו של המוצר, ובכך שהצרכן שילם בגין המוצר מחיר העולה על זה שהוא משלם אלמלא המציג – נזק זה מתגש גם בהיעדר מודיעות לדבר קיומה של הטעיה מצד העוסק...

אם כן, במקרה זה תחת-הקבוצה השנייה היא כלל הצרכנים שרכשו את המוצרים שכשרותם, או אישור לכשרות זו – זיופה, כאשר הנזק שנגרם לצרכן הוא ההפרש בין המחיר ה"眞實" של המוצר לבין המחיר שהוא נמכר בפועל. (וראו בהקשר זה את קביעת המלומדים פרידמן וכחון בספרם "חויזים" כרך א' עמ' 630)

אם כן, במקרה דנן, הנتابעת הטעיה את קהל הלוקחות בנוגע להשגת הכספיות של המוצרים. עקב הטעיה זו רכשה התובעת את המוצרים – ועקב זאת, נגרם לתובעת וחברי הקבוצה, נזק כבד, ממוני

ושאיינו ממוני. כאמור לעיל, עקב הטעה זו אף נגבה מכלל הרכנים מחיר עודף על מחירו 'האמיתי' של המוצר.

40. גודל הקבוצה המשוער כפוף אפוא לקבלת נתון הבסיס (מספר ייחidot המוצר שנרכשו). לאור החישוב לעיל, לאחר קבלת נתון זה ניתן יהיה להעריך כמה צרכנים נפגעו מהתנהלות של הנتابעת. כאמור, גודל הקבוצה הינו משוער. בהתאם לאמור בפסקה, אין צורך בנסיבות מדויק של הנזק לכל צרכן אל מול השיעור המדויק של חברי הקבוצה⁴ אלא להציג מנגנון, כפי שהוצע. זה המקום להעיר כי על אף שתי פניות מקדימות- בהן נתקבשה הנتابעת להציג נתוניים כאמור- הנتابעת בחרה שלא לעשות כן.
41. כבר מהמנגנון שהוצע ניתן למודם כי מדובר בסכומים משמעותיים- התובעת תבקש להעמיד את סכום תביעתה בהלימה לסטטוס דומים שנפסקו בתביעות דומות; ועל-כן, יועמד סכום התביעה הקבוצתי על סך של 2.5 מיליון ₪.

ה. עלית התביעה

ה(1). עלית התביעה האישית

42. **הטעיה ואי גילוי:** חוק הגנת הצרכן הוא חוק צרכני, קוגנטי, שנועד להגן על הרכנים. ביחסים בהם פערו הכוחות בין הצרכן לבין העוסק הם כה גדולים מחד, בפרט בהתנהלות המבוצעת מתחת לתפוקה, בלתי אפשרי מצד הלוקח להכיר עמוק את מרכיבי המוצר. (להשלמת עניין זה ראו בע"א 1977/97, ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת, פ"ד נה(4) 584, 598 (2001)(להלן: "ענין ברזני"). חוק הגנת הצרכן מטיל מספר מגבלות על הדרך בה נהוג העוסק כלפי הצרכן (ס' 2- איסור הטעיה; (ס' 3- איסור הפעלת השפעה לא הוגנת); (ס' 4 – איסור הטעיה במחדר) ואשר כלל הסעיפים הללו רלבנטיים למישור היחסים בו אנו עוסקים במסגרת בקשה זו. לצורך בוחנת מרכיביה של עלית ההטעיה, נפצע בהתאם לדרכי הילוך שהותוויה בעניין ברזני).

43. **פרסום העולל להטעות:** ראשית, יש לבחון האם בעניינו היה **פרסום העולל להטעות** וזאת, בהתאם לדבריו של השוי ברק בעניין ברזני הקובע כי סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן הוא איינו סעיף "תוצאתי" אלא סעיף "התנהgotyi". כאמור: אין צורך ש海报ום יטעה בפועל אלא די בכך שהgetPostום "עלול להטעות צרכן" (ע' 617 לפסחה"ד) הנتابעת הטעו את ציבור הלוקוחות לחשב שהמוצר מאושר על ידי הרבות הרוחות בישראל. גם אם יטען בהקשר זה כי הנتابעת לא היו מודעות לכך שהמוצר לא כשר- שומה ההטעיה עדין קיימת. ראו בהקשר זה את הדברים שנאמרו בת"א (מחוזי ת"א) 2593/05 סלומון דניאל נ' גורי יבו והפצתה בע"מ (ນבו):

"אני סבורה, כי תיתכן הטעה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן גם כאשר העוסק לא ידע או יודע הפרט המטעעה. בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן אין דרישת לידעו של העוסק על הפרט המטעעה. ניתן להסיק זאת מლשונו של סעיף 2, השותקת בעניין זה, ובעיקר מהשוואותו לסעיפים אחרים בחוק הגנת הצרכן. כך, סעיף 27 לחוק, שכותרתו "הגנה באישום", קובע כי: "באישום על עבירה לפי הוראות פרקים ב', ג' או ד' או תקנות לפיהן תהא זו הגנה לנאים אם יוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת כי היה במכר

⁴ ר' בין היתר ב ת"צ (מחוזי ת"א) 37311-11-15 מיכאל רוזן, משרד עורכי דין נ' בזק בינלאומי בע"מ (ນבו).

או בשירות משום הפרה של ההוראות האמורות". מכאן שהחוק ראה לנכון להקנות הגנה מפני אישום פלילי אם הוכיח העוסק שלא ידע כי במעשה יש משום הפרה של הוראות החוק, אך לא ציין הגנה זו בעניין העוללה האזרוחית. כך ניתן להבין גם מסעיף 4 לחוק העוסק בחובת הגילוי לצרכן, המחייב את העוסק לגלוות לצרכן כל פגש המידע לעוסק. הוראה דומה אינה קיימת כאמור בס' 2 לחוק. בע"א (חיפה) 7/07 4210 טכנו טסט טכנולוגיה מתקדמת לרכב (1990) בע"מ נ' גריינברג אולג [פורסם בבנו] (ניתן ביום 30.3.08), קבע בית המשפט כי העובדה שהמערערת לא ידעה אודותAi בשירותו של הרכב שמכרה איינה רלוונטית לעניינו הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן. גם המלומד פרופ' דויטש בספרו דיני הגנת הצרכן – יסודות ועקרונות (ברך א', הוצאה לשכת עורכי הדין) 401, סבור כי הטעיה מכוון חוק הגנת הצרכן "חלה גם כאשר למיטה אין כוונה להטעות, לאחר שאין דרישת במצב נפשי של המיטה כדי שהתנהגותו תיחסב בהטעיה". לגישתו, אם הוכחה הטעיה צרכנית, די בהוכחת הקשר הסיבתי וגובה הנזק לצורך קבלת פיצוי, ואין צורך בהוכחת כוונתו של המיטה (שם, בע' 383). סיקומה של נקודה זו – הנטבעת שיווקה מוצרים שהיה כרוך בהם סיכון, ללא שגילתה על כך לצרכנים. בכך היא הטעיה אותן בהתאם לס' 2(א)(4) לחוק הגנת הצרכן. כדי לבחון האם עומדת לבקשתם עילת תביעה בקשר להטעיה זו, יש להמשיך ולבחון האם התקיימו יתר תנאי הסעיף ביחס לבקשתם.

על כך נוספים כי ברא"א 2837/98 ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נד'(1) 600 (2000) הובחר כי בעוד סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן עוסק בהטעיה אקטיבית, הטעיה במעשה, סעיף 4 עוסק בהטעיה במחדר. אין ספק כי בעניינו מדובר hon בטעיה במעשה והן בהטעיה במחדר. hon בפרסום המיטה, אשר פורסם והטעיה באופן אקטיבי והן בזורה של הפרת חובת הגילוי.

הוכחת נזק לכוורת: על-אף שאין צורך בהוכחת הטעיה בפועל, יש להוכיח בהתאם לאמור בעניין ברזני נזק שנגרם מאותו הפרסום. בעניינו, אין ספק כי בתצהירה של התובעת הובחר מעלה לכל ספק כי נגרם לה ולחברי הקבוצה נזק ממשי.

קשר סיבתי: יש לנתן את המיקום והמשקל להפרת אמות המידה הנורמטטיביות שמתווה חוק הגנת הצרכן ע"י הנטבעת, כזהה אשר מקיים קשר סיבתי קבוצתי ויתריה מכך, הקשר הסיבתי שבין מחדליהם של הנטבעת לבין הנזקים הממוניים והבלתי ממוניים לחבריו הקבוצה הינו ברור.

הפרת חובבה חוקת: הנטבעת הפרה מספר של חובות חוקות (חוק הגנת הצרכן, חוק איסור הונאה בנסיבות, תקנות איסור הונאה בנסיבות) כפי שהפרה זו מוגדרת בסעיף 63 לפקודת הנזקין (נוסח חדש)(להלן: "פקודת הנזקין"), שכן בעניינו מתקיים כל יסודותיה של העולה: -

(א) על הנטבעת קיימת חובבה חוקית שלא למכור מוצר הנזהה ככשר, או הנזהה כמאושר על ידי הרובנות, בהתאם **לחוק הגנת הצרכן; חוק איסור הונאה בנסיבות ו- תקנות איסור הונאה בנסיבות.**

(ב) החובה נועדה לטובותם של חברי הקבוצה, כדי שאלו יוכל להיות ממוצרים כשרים ומפוקחים בהתאם להוראות הדין;

- (ג) ההפרה גורמת לחברי הקבוצה נזק ממשוני, שכן חברי הקבוצה, ככל הנראה, לא היו רוכשים מוצר שמתעה אותם לצרכנים.
- (ד) המדובר בבדיקה בסוג הנזק שאוטם ביקשו החיקוקים למנוע.
- רשות** :- נוסף על זאת, הנتابעת בנסיבות עוללה בין היתר בעלות הרשות כ לפיה התובעת והקבוצה והפרה את חובת זהירות המושגית וה konkretitiat זאת כאמור בסעיפים 35-36 לפקודת הנזקין. בנסיבות המקרה חל גם כלל "הדבר מדבר בעד עצמו", בהתאם להוראות סעיף 41 לפקודת הנזקין.
- עלית הרשות קבועה בסעיפים 35-36 לפקודה, ויסודותיה כוללים, כמובן, חובת זהירות, התרשות ונזק שנגרם כתוצאה מההתרשלות. עליה זו מתקיימת בנידון שלפניו ולকמן נציג את בחינת היסודות לפי סדרם ובהתאם למודל המסורי לבחינת הרשות (ראו והשו : ע"א 11/4486 פלוני נ' פלוני, בפסקאות 14-13 (15.7.2013)).
- ביסוד העילה עומדת חובת זהירות ובכלל זה חובת זהירות מושגית וחובת זהירות konkretitiat או, מבחן-צפיה מושגי קפדי. היבטים אלו נבחנים לפי מבחן הצפיפות, כולל את היכולת לצפות ("czpiot טכנית") ואת הצורך לצפות ("czpiot normatybieta"). בבעננו לבחון האם התקיימה חובת זהירות המושגית, יש לשאול אם אדם סביר צריך היה לצפות את התרחשויות הנזק, בהתחשב בסוג המזיקה, סוג הנזוק, סוג הפעולות וסוג הנזק. לאחר מכן יש לבחון האם קיימת חובת זהירות konkretitiat בהתאם לנטיות הפרטניות של המקרה. מקום בו הנזק צפוי ולא קיימים שיקולי מדיניות-יהודיים תוטל חובת זהירות הולמת (ראו, בין היתר, ע"א 878/06 טרויהפט נ' עיטה, בפסקאות 33-30 (4.1.2009)).
- באשר לחובת זהירות בעניינו**, דומה שאין ספק בדבר קיומה של חובת זהירות konkretitiat האמורה ביותר שאות בהינתן עצם טיבו של הנטיות שלפניו : טוב המוצר, הנחיתות המובנית של הלקוחות וכד' וזו חובת הירתה הנדרשת בפגיעה בגורם הקשה של האוטונומיה של הפרט ובחירהו האישיות.
- אין ספק**, כי בהתחשב בכלל אלה הנتابעת הייתה צריכה לצפות את כלל הנזקים שייגרמו כתוצאה מהפרות הדין.
- עשיות עשר ולא במשפט** :- עוד, הנتابעת התעשרה על גבה של התובעת ועל חשבונות של ציבור הזרים כאשר היא מציגה מוצר שלא קיבל את אישור הרבנות הראשית לישראל מכזה שקיבל וככזה שניתן לכנותו כ"כשר". לפיכך, חייבת הנتابעת לפצות את התובעת ואת יתר חברי הקבוצה בסכום נזקיהם, להלן לשון סעיף 1 לחוק עשיית עשר ולא במשפט, תשל"ט-1979 :-
- "מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שווייה."**
- בד"ג 20/82 אדרס חמרי בניין בע"מ נ' הרלו אנדר ג'ונס ג.מ.ב.ה, פ"ד מב (1) 221, נקבעו העקרונות ליישום של דין עשיית עשר ולא במשפט. נזכיר כי לצד מטרות הפיצוי וההרעה – אחת המטרות העיקריות העומדות בבסיס מוסד התובענית הייצוגית – והיא מודגשת היטב בפסקת בית המשפט באראה"ב : נטילת הרווחים הלא-חוקיים מידיו של הנtabu (disgorgement of ill-gotten gains) ומונעת

התreasות שלא כדין. המקה ש לפנינו ונסיבותיו מקיימים את יסודות העולה. בפסקה נקבע כי לעילה שלושה יסודות: **הטעשות, בואה לזכה מן המזבח וקבלתה אצל הזוכה שלא על-פי זכות שבדין** (ראו רע"א 5768/94 א.ש.ג.ר. יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרן צרכיה בע"מ, פ"ד נב(4) 289 (1998), והאסמכתאות שם). ספק אם ניתן לעלות על הדעת דוגמא כה מובהקת לשימוש עשר שלא במשפט. לסיום נזכיר כי כבר נפסק כי אין רשימה סגורה של מצבים שבהם ייחשב אדם כמי שהטעשות שלא כדין (ע"א 6126/92 אטלנטיק, חברה לדיג ולספנות בע"מ נ' דג פרוסט תעשיית דיג בע"מ, פ"ד נ(+) 480, 471 (1997)).⁵ ר' ברא"א 13/13456 חברת חשמל לישראל בע"מ נ' יונתן שלידיידר (ນבו) :-

"יתר על כן סבורני, כי בכוחם של דיני עשיית העשור לגבור על אותם קשיים שמנינו מעלה ביחס לעילת התבעה של איסור הטעה, ואשר נובעים מן הסיבות העיקפה המאפיינת את מערכת העובדות הנוגعة לפתחנו."

54. אין ספק כי בעניינו הצגת מצג שווה בפני הרכנים, כאילו המוצר "אושר" על ידי הרבנות וכאיilo ניתן על פי חוק להציג את המוצר כ"כשר" גורמת להטעשות של הנتابעת שלא כדין- על חשבו הרכנים. בהינתן שישנו פער ממשי בין המחיר של מוצר שלו כל האישור הכספיים המתאים לבין מוצר שלא קיבל אותם ומוצג בפני צרכן הקצה כcosa שקיבלו אותם.

55. ונראה של המוצר הוא הערך הכלול את כל התכונות הגלומות בו- החל מטיבו האמתי של המוצר ועד להצרות השונות לגבי טיבו. לו היה הרצן חוזר לנקודת הזמן בה רכש את המוצר, והוא יודע שהרבנות לא אישרה את השירות ולא ניתן לכנותו כ"כשר" אז ישנן שתי אפשרויות : [1] אם מדובר בצרן שומר כשרות- הוא כלל לא היה רוכש את המוצר, וככלפיו יש כשלון תמורה מלא והנטבעת התreasה במלוא הסכום לרכישת המוצר ; [2] אם מדובר בצרן שאינו שומר כשרות, אז שטמחורו של המוצר היה בעודף- שעשה התמוך גלים בתוכו את אישורה של הרבנות הראשית ואת השרות- דבר שלא שיקף את המציאות.

56. **חוק המכר :** בעניינו- הפרה הנتابעת את חובותיה הנורמטיביות הקבועות בחוק המכר, תשכ"ח-1968 (להלן : "חוק המכר"). המוצר שנמכר לבקשת או למי מחברי הקבוצה היה שונה—באופן מהותי—מתיאورو, כך שהנתבעת מכרו או סיפקו " **נכס שונה או נכס מסווג או תיאור שונה מן המוסכם**".

בהתאם לס' 11 לחוק המכר :-

"המוכר לא קיים את חיוביו, אם מסר –

- (1) רק חלק מהמוכר או כמוות גדולה או קטנה מן המוסכם;
- (2) נכס שונה או נכס מסווג או תיאור שונה מן המוסכם;
- (3) נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושים לשימושו הרגיל או המשחר או למטרה מיוחדת המשתמעת מן ההסכם;

⁵ יובהר כי ביחס לעילת תבעה זו, הנוטל על הנتابעת להוכיח כי לא הייתה הקבוצה. ראו בהקשר זה ב ע"א 588/87 אליעזר כהן נ' צבי שמש, מה(5) 297 (1991) :- **"אם יבחר בחלוופה השניה, לא יידרש להוכיח שנגרם לו נזקDOI יהיה שוייך את התreasות של הנتابע"**

(4) נכס ש מבחינתו סוגו, תיארו, איכותו או תוכנותיו אינם מתאימים לדגס או לדוגמה שהוצגו לקונה, זולת אם הוצגו ללא קבלת אחריות להתקאה;

(5) נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שהוסכם בין הצדדים"

עוד הפרה הנקבעת את הוראות ס' 21 לחוק המכר לפיהן :-

"**הוציא** צד אחד הוצאות החלות על הצד השני, זכאי הוא להחזירן בציורף ריבית עליהן בשיעור המלא לפי חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, מיום הוצאה ועד יום החזרתן"

הפרת חובת תום הלב במשא וממן :- סעיף 12 לחוק החוזים (חلك כללי), תשל"ג-1973 קובע את ההוראה שלහן :-

"(א) במשא וממן **לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנוהג בדרך מקובלת ובתום לב.**

(ב) **צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתוס-לב חייב לצד השני פיצויים עד הנזק שנגרם לו עקב המשא וממן או עקב כריתת החוזה, והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (טרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, יחולו בשינויים המחויבים "**

על פי העובדות שתוארו לעיל, נראה כי הנקבעה הנהga שלא בתום לב שעה ששיווקה מוצר כמאושר על ידי הרבעות הראשית שעה שאישור מעין זה לא נתקבל.

חוק מוצריים פגומים :- חוות נורטביבית נספת, המוטלת על הנקבעת; מכוחו של חוק האחריות למוצרים פגומים, תש"מ-1980 המטיל חבות על הייצור, היבואן והשיווק - יחד ולחוד.

ה(2). עילת התביעה הייצוגית

הנה כי כן, עילת התביעה האישית ברורה דיה. **עילת התבענה הייצוגית** יסודה בהיותה של הנקבעת "עובד" כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, אזי שकמה לטובעת עליה ייצוגית בהתאם לפריט הראשון שענינו :- **"תביעה נגד עובד, בהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו."**

חוק הגנת הצרכן כשמו, נועד להגן על הצרכן, בין היתר מהטעיתו על ידי מסירת מידע עובדתי שגוי אודות המוצר המסופק לו. חוק הגנת הצרכן כולל שני איסורים מפורטים ל"הטעית" הצרכן.

האחד בסעיף 2 :-

"לא יעשה עסק דבר – במעשה או במחלה, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר موعد התקשרות בעסקה – העולם להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – **הטעיה**) ; בלי לגרוע מכלויות האמור יראו עניינים אלה כמשמעותיים בעסקה :

(1) הטיב, המהות, הנסיבות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידע, המשקל, הצורה והמרקביים של נכס;

(3) **מועד ההספקה או מועד מתן השירות;**"

השני, בסעיף 4 לחוק הגנת הצרכן :-

– "(א) עוסק חייב לגנות הצרכן –

(1) כל פגס או איכות נחותה או תוכנה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותית מערכו של הנכס;

(2) כל תוכנה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

(3) כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכללה של הכנסתת;"

63. ברא"א 2837/98 ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נד(1) 600 (2000) הוגדר המונח "הטעיה" לצרכי חוק הגנת הצרכן באופן שלහלן:-

"הטעיה היא הצהרה כוזבת. הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים או המושתרים לבין המציאותות. הטעיה יכולה לבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מגש שווה הכול פרטם שאינם תואמים את המציאותות; השנייה, הטעיה במהידל, קרי: אי גילוי פרטים מסוימים שיש חובה לגנותם".

64. בהתאם לנition שערך בית המשפט העליון בעניין פרינר, סעיף 2 עוסק בהטעיה אקטיבית, הטעיה במעשה, ואילו סעיף 4 עוסק בהטעיה במהידל. אין ספק כי בעניינו מדובר הן בהטעיה במעשה והן בהטעיה במהידל וכדבריו של בית המשפט בעניין פרינר (פסקאות 29-28 לפסח"ד) :-

"הטעיה יכולה לבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מגש שווה הכול פרטם שאינם תואמים את המציאותות; השנייה, הטעיה במהידל, קרי: אי גילוי פרטים מסוימים שיש חובה לגנותם." (שם, עמ' 608-609). לנוכח הדברים הללו, מקובל לגורוס כי הזרה האחת של ה"הטעיה" (במעשה) – "מטופפת" באמצעות סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן. ואילו צורתה האחורה של ה"הטעיה" (במהידל של אי-גילוי) – "מטופפת" באמצעות סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן

מכל מקום, שתי צורות "הטעיה" אלה התקיימו, לבארה, בפרשה, מושא העreau דנא. באשר להטעיה במעשה (לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן): לגבי זידם של צרכנים שומרי כשרות לפסח (להלן גם: חברי הקבוצה שבשמה הוגשה התובענה) – נושא כשרות לפסח של מוצרי מזון הוא בודאי "עניין מהותי" ברכישתם של מוצרי מסוג זה, ערב חג הפסח. דומה כי אף הנتابעת הכירה בכך (נתנו זה עולה, בין היתר מהסיקום שהושג בין הרוב רוזנבלט לבין מנכ"ל פרינר). נוכח הగבלות ההלכתיות והתפיסות המסורתית-ערבית שבוחן מחויקים צרכנים שומרי כשרות לפסח, בדבר איסור על: אכילה, שימוש ואף החזקתו של חמץ בפסח – נדמה כי אין קושי לקבוע כי הטעיה, העולה כאן, לבארה, מהתנהלותה של פרינר, נוגעת לאחד, או יותר, מהעניינים הבאים: הטיב, או הסוג של המוצר (סעיף 2(א)(1) לחוק הגנת הצרכן); השימוש שניתן לעשות במוצר, התועלות שניתן להפיק ממנו והסיכוןים הכרוכים בו (סעיף 2(א)(4) לחוק הגנת הצרכן); החסוט או ההרשאה שניתנו לייצור המוצר, או למחיתו (סעיף 2(א)(10) לחוק הגנת הצרכן); ויתכן כי היא נוגעת אף להתאמתו של המוצר לתקן, למפרט, או לדגם (סעיף 2(א)(11) לחוק הגנת הצרכן), שכן "תעודת

כשרות" כמוות כתו-תקן (ראו התייחסות נוספת לעניין זה בהמשך). די באמור עד הנה כדי לקבוע כי יסוד הטעיה לפי סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן התקיימים, לכאורה, בנסיבות העניין.

הנتبעת הטעיה באופן אקטיבי את ציבור הרוכשים כאשר ציינה על המוצר שהוא "אישור הרבנות הראשית לישראל" שעה שלא היה כן ופגעה ביכולתם של הצרכנים לבחור האם לרכוש את המוצר וכן נמנעה מילגותם לאותם צרכנים כי המוצר אינו מאושר על ידי הרבנות הראשית לישראל.

66. יובהר בהקשר זה כי חוק הגנת הצרכן אינו דורש קיום של כוונה להטעות⁶. מלבד זאת, חוק הגנת הצרכן אינו דורש כי תגרם הטעיה בפועל, אלא די באפשרות כי הטעיה כזו עלולה להתקיים. האיסור הוא על התנהגות העוללה להטעות וזה מופר גם אם איש לא הوطה ו/או לא נגרם נזק, וזאת בהתאם לשון החוק הברורה בהקשר זה.

ו. הנזק

67. נזק ממוני:- לתובעת נגרם נזק ממוני שביטויו בעלותו הישרה של המוצר. נזקה הממוני של התובעת הינו 6.90 לפ' שכן התובעת היא צרכנית שומרת כשרות. לגבי הצרכנים שאינם שומרים כשרות, הנזק הישיר הוא העלות העודפת ש מגולמת בשל ענייני הכספיות- התובעת מעריכה סכום זה ב- 2 לפ' עבור כל מוצר- מובן שתונונים אלו מצויים בידיה של התובעת.

68. אין ספק כי הנتبעת הטעיה את התובעת וכל אחד מחברי הקבוצה ביחס לטיבו של המוצר, ובהתאם, עליה לפצותם בסכום הרכישה. ראו בהקשר זה את הדברים שנאמרו בעניין פריניר :-

↑

"אני מוצא לנכון להעיר כאן כי לא בכל מקרה שבו לקוח צורך מוצר בעקבות מעשה הטעיה, לבאה, מצד עסק – יהיה הצרכן זכאי להשבת הסכום ששילם بعد המוצר – כלו, או חלקו. הדבר אפשרי, לטעמי, רק במקרים חריגים ביותר – בגוז זה שלפנינו – שבתים תוכנותיו של המוצר שנוצר בפועל (בעקבות הטעיה מצד העוסק ותווך הסתמכותו על מגז מטעה) שונות באופן מהותי מתוכנותיו של המוצר שהcrcנו התכוונו לצורך, עד כי מתקיים למשה מעין "כשלון תמורה מלא". בסיטואציה כזו השבה היא, כמובן, בלתי אפשרית ועל אף זאת הצרכן יהיה זכאי לפיצוי בגין מחיר המוצר.

הדבר דומה למקרה שבו מי שרכש רכב פגום, למשל, מבלי שהמוכר גילה לו את דבר הפגום עשה תאונות דרכים ברכב בשל הפגום והרכב ניזוק total loss. הרוכש יוכלעדין לבטל את העiskaה ולתבוע מהמוכר שהטעיה אותו כי יחזיר לו את מלאה התמורה, אף שאין בידו להשיב למוכר את הרכב. השוו: דניאל פרידמן ונילי כהן חוותים כרך ד' עמ' 642-643 (תשע"א-2011) ועיינו גם: ע"א 607/83 אהרון נ' קרסנטי, פ"ד מב(1) 397 ".(1988)

ונבהיר: הסימון הנוגע לאישורה של הרבנות הראשית על המוצר, אינו רק עניין דקלרטיבי. באותו מועד שצרכן הקצה רכש את המוצר, המוצר לא יהיה מאושר ולא ניתן היה לכנותו כשר. אם-כן, יש לחזור עם הצרכן לאותה נקודה ולבחוון- האם היה רוכש את אותו המוצר לו היה יודע שהמוצר אינו

⁶ פרידמן וכחון, חוותים, (הוצאת אבירם) 1992

כשר (אסור לכנותו מבחינה חוקית ככבר); דומה כי התשובה היא די ברורה ביחס למრבית הרכנים שומרי הקשרות- בסבירות כמעט מוחלטת שאפלו לא אחד מרכנים אלו היה רוכש את המוצר לו היה יודע שמדובר במוצר שאסור לכנותו כקשר ושהרבנות לא אישרה את כשרותו. ראו בהקשר זה את עמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שצוטטה בת"צ (מחוזי י-ס) 31275-04-16 **דוד רבינוביץ'** נ' :

פייק פק בע"מ (נבו, 22.05.2019) :

"**היועץ המשפטי לממשלה** הגיע לתנגדות להסדר הפשרה. צוין **בתנגדות כי עד לשנת 2011 ניתנה למוציאי הנتابעת תעודת הכלר מטעם רבנות מעלה אדומים אולם כשרות זו הוסרה ביום 15.7.11, כך שהחל ממועד זה נאסר על הנتابעת לציין ציון בשירות על המוצר.** צוין עוד כי בעקבות מעשים אלה הטילה הרשות הראשתית קנס מנהלי קבוע על הנتابעת בשל עבירה על חוק איסור הונאה בשרות, תשמ"ג-1983.

צוין גם כי מבירור עם בד"ץ "שירות ישראל" עליה, כי הוא אכן השיח עבר על המפעל אולם הפסיק לעשות כן בעקבות מעבר המפעל ליישוב עזריה, וחרך זאת המשיכה הנتابעת לשוק מוצרים עם חותמתו. **נטען כי כל אלה מלמדים על חומרת ההתנהלות של המשיבים ועל קיומה של עילת תביעה, המחייבים פיצוי ראוי של חברי הקבוצה".**

וראו את עמדת היועץ המשפטי לממשלה בת"צ 18-05-6953 **אמרגי נ' שופרסל**- הזזה לעניינו; במידת הצורך זו תצורך לעוננו של בית המשפט הנכבד.

כן ראו את עמדת היועץ בעניינה של הנتابעת, באותו העניין בדיק, תצ (י-ס) 16-01-19811-1981 ח' **אלביום נ' מרבי מזון כל בע"מ :**

"**היועץ המשפטי לממשלה** הגיע לתנגדות להסדר הפשרה. **בתנגדות צוין כי בבדיקות שנערכו על ידי מפקחי היחידה הארץית לאכיפת חוק איסור הונאה בשרותי בsnsifi הנتابעת 1 נמצאו מוצרים מיובאים רבים אשר הוצגו כזרים מבלתי שנייתם להם אישור שרות מטעם הרבות, כאשר על גבי חלקס אף הופיע הכיתוב "באישור הרשות הראשתית לישראל".** בהמשך לבדיקות שנערכו, הושת על הנتابעת 2 קנס מנהלי קבוע על סך 2000 ל"ח, בשל ייבוא מוצר ללא אישור הרבות. בן הוסף שמתוך התעודות שצירפו הנتابעת לتوجيهן עולה כי כלל התעודות מטעם הרבות, למעט תעודה אחת, ניתנו לאחר מועד הגשתה של התביעה. **נטען כי בהתנהלותן המתוארת הפכו הנتابעת את הוראות חוק איסור הונאה בשרותות ותקנותיו והטעו את הרכנים באופן שמנע מהם לקבל החלטה crcniyot moshebat ul basis midu malah"**

וראו את התייחסותו של בית המשפט שם לעניין זה : .70

"**הסדר הפשרה** נותן מענה הולם לسعدים שנتابעו בתביעה. בכל הקשור להסדרה העתידית, **התcheinויות הנتابעת בהסדר הפשרה (לאחר תיקונה) מבטיחה שלא יימכרו snsifi הנتابעת 1 מוצרי מזון הנושאים סימון בשרות מבלתי שקיבלו מראש אישור שרות מאט הרבות, ולמעשה מעגנת את התcheinויות הנتابעת לפועל על פי דין"**

71. נזק שאינו ממוני - לתובעת ולכל אחד מחברי הקבוצה, פגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי, חוסר נוחות, השפה, תסכול ואכזבה. הזכות לאוטונומיה של הפרט היא הזכות של החלטת הפרט להחליט על מעשיו בהתאם לברירותיו ובהתאם לרצונו החופשי, כאשר עומד נגד עיניו המStd העובדתי המדוקדק לצורך החלטה זו. בתי המשפט השונים הכירו מספר פעמים בכך, שהטעיה ו/או אי גילוי כל המידע הרלבנטי יש בהם כדי לשול את חופש הבחירה להחלטת באופן מושכל,DOI בכך כדי להוכיח כי נגרמה פגעה באוטונומיה של הרצון החופשי.

72. ראו בהקשר זה את הדברים הבורים והבהירים שנאמרו בת"א (מחוזי ת"א) 1372/95 יורשי המנוח
תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוכרת קלאית בישראל בע"מ (נבו) :-

"**הזכות לאוטונומיה של הרצון היא זכותו** לגבש החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, **בידיעת העובדות הנוגעות לדבר**, האם לרכוש מוצר מסוימים. כאשר עסקין במוצר מזון, זכותו של הרצון לקבוע, **בידיעת כל העובדות הנוגעות בדבר**, מה נכנס לפיו ולגוףו וממה ימנע. זכותו של הרצון לקבל את מלאה המידע על הסיכוןים הרפואיים הכרוכים בצריכת המוצר. מדובר בזכות יסוד חוקתית, שהפגיעה בה מחייבת פיצויי הולם וממשי. קיומו של נזק הנגרם מפגיעה באוטונומיה של הפרט עלולה מעצבת ההחלטה, גם בהעדר ראיות של ממש להוכחת נזק זה. אין גם צורך להוכיח קשר סיבתי בין ההחלטה לבין נזק ממש שגורם לתוצאה ממשית. שילית כוח הבחירה היא נזק עצמאי, גם אם לא גרמה לכל נזק נוסף, ואפילו יוכח כי הרצון היה מסכים לרכישת המוצר, גם לו ידע את כל העובדות לאמתן"

כן ראו את הדברים הנוכחיים בעניין פרינר :-

"זה המקום להציג עוד כי חברתי, השופט חיים ציינה בחומרה דעתה בעניין **תנובה** 2, כי ניתן להכיר בחזקה עובדתית שלפיה אדם, שנפוגעה [האוטונומיה שלו](#), חש רגשות של כעס, תסכול ועלבון בעקבות התנהגותו של המזיק, שבטעיון הוא יהיה זכאי לפיצוי – והנטל לסתור את החזקה מוטל על כתפי המועל.....

כוחם של דברים שנאמרו בנוגע לפגיעה באוטונומיה בגין מחדלה של "תנובה" מלגולות לצרכניה כי היא הוסיפה סיליקון לחלב – יפה, לדעתו, גם לעניינו, ואף ביתר-שאת. מסקנה זו מתבקשת, בין היתר, לנוכח דבריה של חברתי, השופט (כתוארה אז) מ' נאור, בעניין **תנובה 1** (שאליהם הctrף בהסכם גם המשנה לנשיא (בדימי') שי' לוי):

"**אננו** עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכנסו לפיהם ולגוףם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצריך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהווגת תוך הטעה איננו כזה, יחש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו... בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גופי או סכנה ממשית לנזק גופי. לכל צרכן וצרן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטיות לעיתים את האידיאולוגיה שהוא מאמין בה בדרך לחיים נכונים או בראים. אכן, זה אינו שומר בשורת יכול לומר

לשומר הכספיות: מה קרה אם אכלת מזון שאינובשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפות של מי שմבקש לשמר על השירות, או לאכול רק מזון ארגני או מזון דל שומן."

.73 ברור וברוי לכל בר דעת, בטע לאדם שומר שירות כי לא ניתן לכמת את עצמת הפגיעה באוטונומיה לסכום כסף אחד אותו תדרשו התובעת וכما אמר הפסוק בתהילים "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" (תהילים, פרק קי"ט, פסוק ע"ב), אך לצורך התבענה בלבד תמידית התובעת את סכום התביעה בגין הנזק הלא ממוני להם ולכל אחד מחברי הקבוצה על סך של 750 נס.

ג. השעים המבוקשים

- .74 לאור הנזקים שפורטו, ולאור הפרת החובה החוקה שבוצעה על ידי הנتابעת, מתבקש בית-המשפט הנכבד להורות למשיבה כדלהלן :-
- (א) צו הצהרתי לפיו הנتابעת שיווקה מוצרים כמפורטים על ידי הרבנות הראשית לישראל וזאת בנגד גמור להוראות הדין.
- (ב) צו מניעה אשר יורה למשיבה לחודל מכירה ו/או הפצה של המוצרים בטרם אישورو על ידי הרבנות הראשית לישראל;
- (ג) צו מניעה קבוע נגד הנتابעת המונע ממנה לשוק מוצרים עם "אישור הרבנות הראשית לישראל" כאשר זה לא ניתן.
- (ד) פיצויי כספי לתובעת ולהחבי הקבוצה בגין הנזק הממוני ושהינו ממוני.

ח. שכר הטרחה והגמול לתובעת

- .75 בהתאם לתקנה 2(א)(11) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010 (להלן: "תקנות תובענות ייצוגיות") מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את שכר טרחתו של ב"כ התובעת על סך של 25% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש.
- .76 בהתאם לתקנה 2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את הגמול למבקש (התובע) על סך של 15% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש.
- .77 בסכומים אלו יש כדי לשקף את התועלת החברתית הכלומת בתביעה, את מורכבות ההליך, וכן את ההוצאות הדרושים לצורכי ניהולו של ההליך ולצורך הוכחת הטענות של הנتابעת.

ט. סוף דבר

- .78 בהתאם לסעיף 23 לחוק התובענות הייצוגיות, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע שכ"ט לב"כ התביעה, על פי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.
- .79 מעיוון בפנקס התובענות הייצוגיות עולה כי לא הוגשה כנגד הנتابעת בקשה דומה הנוגעת למוצריםמושא התביעה.
- .80 התביעה זו נתמכת בתקחרה של התביעה.
- .81 בבית המשפט הנכבד זה הסמכות הענינית לדון בתביעה זו על פי סכום התביעה המשוער, ועל פי מיקום משרדיה הראשיים של הנتابעת.

.82. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית ולחייב את הנتابעת בהוצאות בקשה זו לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כחוק.

יוסף-חי אביעוזו, עו"ד
ב"כ התובעת

חזרה,
יום ראשון 28 יוני 2020
ר' תמוז תש"פ
27/8/3706

נספח 2 :

תכנתובת מול הרבנות הראשית

(עמודים 47 עד 47)

aviazizlaw@gmail.com

מאת:
נשלח:
אל:
נושא:
קבצים מצורפים:

<pniyot@rab.gov.il>
יום רביעי 24 יוני 2020 11:54
עו"ד יוסף חי אביעזיז
בקשת מידע
בקשת מידע- שמן יבוואר יוחנןפ.pdf

לכבוד" עו"ד אביעזיז
ראה מטה תשובה מחלוקת יבוא מזון.
בברכה,

לאתר הרובנו

תמי מזרחי
ממונה פניות הציבור וחופש המידע
הרשות הראשית לישראל | רח' אהלי אביב 5 ירושלים
טלפון: 02-5313114 | מייל: mankal2@rab.gov.il

From: צילה סאמין
Sent: Tuesday, June 23, 2020 2:49 PM
To: תמי מזרחי <pniyot@rab.gov.il>
Cc: עמיחי קרייג <amichayk@rab.gov.il>
Subject:

תמי שלום,

בשנת 2019 הונפקו 2 תעוזות ופג תוקפן.
אין אישור בתוקף לשנת 2020.

צילה

נספח 3 :

תצהיר המבקשה

(עמודים 49 עד 54)

תצהיר

אני החר"מ, תהילה ליבובי נושאת ת.ז. 311309314 לאחר שהזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת, בכתב כדלקמן:
הנני עושה תצהיר זה כתמכה לתביעה ולבקשתי אישורה בתביעה ייצוגית.
1. העתק כתוב התביעה מצורף בנספח א' לבקשת האישור.

A. רקע כלל

2. אני אשה שומרת כשרות ולכערי נוכחות לדעת ש"שמן קנולה" ממוגן הבית של המשיבה "יוחנןוף" שרכשתי ועליו הופיע הכיתוב "באישור הרבנות הראשית לישראל"- כלל לא אוشر על ידי הרבנות הראשית. עיר בהקשר זה כי צרכתי את השמן בשנת 2020 פעמיים רבות עד שהבחןתי בכך. אין בידי קבלה על רכישת המוצר, אך אני מצהירה שצרכתי אותו, בפעם זו- ופעמים רבות קודם לכן. להלן תמונות המוצר עם קוד ייצור אחד:

להלן תמונות שצלמתי במועד אחר, עם קוד ייצור שונה:

- .3. כאשר אני רוכשת מוצרים המיובאים מחו"ל אני דואגת שהקשרות תאושר על ידי הרבנות הראשית לישראל, כיון ויש לי ביטחון מלא כי הרבנות הראשית עשו את עבודתה נאמנה ובודקת את רכיבי המוצר ואת נתן הקשרות באופן מדויק שמדובר בגוף אובייקטיבי שעל-כך הוא אמון.
- .4. תחום הקשרות הוא תחום שקרוב ללביו ואני מוכנה לקבל כrzcnit התנהלות הפוגעת ברגשותיי הדתיים; תוך התיחסות לרגשות אלו לפחות חשובים או לפחות מהותיים מרגשות אחרים. על-כן, ראייתי לי לחובה של ממש לتبוע בשם של כל חברי הקבוצה את הנזקים שנגרמו להם עקב התנהלות זו.

ב. לגופם של דברים

- .5. עניינה של בקשת האישורchorah לירמה האישית. אני מוכנה לקבל מצב דברים בו המשיבה מטעה אותו כrzcnit וגורמת לי לחשוב ש מוצר מסוים מאושר על ידי הרבנות הראשית בעוד זה לא המצב. מצב זה הוא בלתי אפשרי והוא לא אפשרי לי, כרךן, לעורוך קنية מושכלת כאשר כל הנתונים בידי.
- .6. **ב'ו'ס 16.6.16** פנה בא כוח אל הרבנות הראשית בבקשת לפי חוק חופש המידע, במכתבו ביקש לשאול האם הרבנות הראשית אישרה את המוצר

.7. בمعנה למכותב זה, השיבה הרבנות באופן הבא :

בקשה מידע

ר' מני מורי | pniyot@rab.gov.il | אל שדר | al_shdr@rab.gov.il

רשות הראשית לישראל | רח' האלאב 5 ירושלים | טלפון: 02-5313114 | muska@rab.gov.il

1 MB | 1 MB

לאתר הרבנות

תמי שלום,
בשנת 2019 הונפקו 2 תעודות ופתקאות.
אי אשור בתקף לשנת 2020.

.8. על פי ייעוץ משפטים שקיבلتני, הטעיה האמורה עומדת בניגוד גמור להוראות חוק חיק הגנת הזכרן, תשמ"א-1981 (להלן: **"חוק הגנת הזכרן"**) וחומרתה של הטעיה האמורה מתעצמת שבעתיים שעה שההפרה סותרת גם באופן מפורש את חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: **"חוק איסור הונאה בכשרות"**) ולתקנות איסור הונאה בכשרות (תעודות הכשר), תשמ"ט-1988 (להלן: **"תקנות איסור הונאה בכשרות"**) מכוחו.

ג. העניין האישי

.9. כאמור, אני אשה שומרת כשרות אשר מקפידה לאכול אץ ורק מוצרים עם תעודה או חותמת כשרות וכאשר מדובר במוצרים המיוובאים מהעולם אני מקפיד לאכול רק כאשר אושרו על ידי הרבנות הראשית.

.10. כאשר המשיבה משוקת את המוצר - כלל - ניתנן אישור הרבנות הראשית לישראל אני מרגישה שהוטעת באופן חמור ובוטה. הרגשתי היא שרגשותי הדתיים הפכו לכלי משחק בידייהן של המשיבות - ברצונן יכבדו רגשות אלו, וברצונן ינהגו כלפים באדיות.

.11. התנהלות כזו איני מוכנה לקבל, ועל כן עמדתי על כך שתוגש בעניין זה בקשה לאישור **בנסיבות בא כוח**.

ד. העניין הקבוצתי

.12. אני סבורה כי כמווני, קבוצה רחבה של אנשים שומרי כשרות נפגעו ממעשי החמורים של המשيبة. אני סבורה שהקבוצה שנפגעה ממעשי של המשيبة היא כדלהלן :-
"כל אדם שרכש מהמשيبة את המוצר מושא בקשה האישור, אשר לא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל על אף שהוצעו כזזה, שבע שנים שקדמו להגשת הבקשה לאישור ועד למועד **שים קבע בית המשפט בהחלטתו**"

תת-הקבוצה הראשונה - צרכנים שנפגעו באופן ישיר ולא ממוני מצריכת מוצרים שאינם

בשרים

13. אוכל לשער כי על פי נתונים שפורסמו בעיתונות¹, ניתן להניח את ההנחות הבאות :-
- (א) 51% מהאוכלוסייה בישראל מגדירים עצם כחילוניים; 49% הנוצרים דתיים/מוסרתיים.
- (ב) 38% מהחילוניים שומרים כשרות; 94% מהמוסרתיים דתיים שומרים כשרות.
- (ג) מפילוח האוכלוסייה האמור, המלמד על שיעורם היחסי של דתיים/חילוניים באוכלוסייה, ניתן לשער (בהתאם להנחה היסוד לפיה 51% מהאוכלוסייה מגדירים עצם כחילוניים) כי ככל וNrCsvo X ייחידות מן המוצר אזי שחילוניים רכשו מהמוצר 51% בהתאם לחלקם היחסי באוכלוסייה. על נתון זה ניתן להסיק את הנתון הסטטיסטי שבס' 45(ב) לעיל ולשער כי 38% מתוכן חלקם היחסי של החילוניים באוכלוסייה נפגעו מהתנהלות המשיבה.
- (ד) חישוב דומה נעורך ביחס לאוכלוסייה הדתית. אחוזה היחסית של האוכלוסייה הדתית עומד על 49% מכלל האוכלוסייה, בהתאם ניתן לומר ש- 49% מהחרכנים הם, ככל הנראה, צרכנים דתיים מסורתיים. על נתון זה יש להוסיף כי 94% מאוכלוסייה זו שומרים כשרות, אזי שניתן לשער ולכמה את המספר המדויק של הנפגעים.
14. **תת-הקבוצה השנייה - כל החרכנים שרכשו את המוצרם שכשרותם זייפה ונפגעו באופן ממוני כתוצאה מן ההפרות** שהונאת ההכשרות איפשרה למשיבה לייקר את המוצר ובכך התתיקר המוצר לכל הלקוחות.
15. גודל הקבוצה המשוער כפוף אפוא לקבלת נתון הבסיס (מספר ייחידות המוצר שנרכש). לאור החישוב לעיל, לאחר קבלת נתון זה ניתן יהיה להעריך כמה צרכנים נפגעו מהתנהלותן של המשיבות.

ה. הסעדים המבוקשים

16. ככל הנוגע לسعد הרاوي בגין ההפרה החמורה של המשיבה, ראוי לנכון לבקש את הסעדים הבאים :-
- נזק ממוני**:- לי ולכל אחד מחברי הקבוצה, פיצוי בגין עלות המוצר שרכשתי עבורי, העובדה שהמוצר אינו מאושר על ידי הרבנות- היא כישלון תמורה מלא. אין לי חפצ' במוצר אשר מטעה אותי כרךנו, ואשר אינני יכולה לסמוד על הכיתוב המופיע עליו. לכן, אני מעריכה את הנזק היישיר בעלות המוצר, קרי, 6.90.₪.
- לגביו החרכנים שאינם שומרים כשרות, הנזק היישיר הוא העלות העודפת שמוגלה בשיל ענייני הנסיבות- אני מעריכה סכום זה ב- 2 ₪ עבור כל מוצר- מובן שתנונים אלו מצויים בידיה של המשיבה.

¹ ראו: <https://he.wikipedia.org/>

אין ספק כי המשיבה הטעתה אוטי וכל אחד מחברי הקבוצה ביחס לטיבו של המוצר, ובהתאם, עליה לפצוטי ולפצות כל אחד מחברי הקבוצה בסכום הרכישה וואו בסכום העלות העודפת הקשורה לענייני הגשות.

זק שאינו ממוני :- לי ולכל אחד מחברי הקבוצה, פגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי, חוסר נוחות, השפה, תסכול ואכזבה. הזכות לאוטונומיה של הפרט היא הזכות של החלטת מעשיו בהתאם לבחירותיו ובהתאם לרצונו החופשי, כאשר עומד נגד עניינו המסד העובדתי המדויק לצורך החלטה זו. על פי ייעוץ משפטי שקיבلتி, בתי המשפט השונים הכירו במספר פעמים בכך, שהטעה ו/או אי גילוי כל המידע הרלבנטי יש בהם כדי לשלול את חופש הבחירה להחלטת באופן מושכל,DOI בכך כדי להוכיח כי נגרמה פגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי. 18. אני חשב שהדבר ברור ובררי לכל בר דעת, בטח לאדם שומר כשרות כי לא ניתן לכמות את עצמת הפגיעה באוטונומיה לסכום כסף אחד אותוADR שגדירה של תובענה זו, וכما אמר הפסוק בתהילים "טוב לְיִתּוֹרֶת פִּיךְ מַלְפֵּי זָהָב וְכֹסֶף" (טהילים, פרק קי"ט, פסוק ע"ב), אך לצורך התובענה בלבד עמיד את סכום התביעה בגין הנזק הלא ממוני לי ולכל אחד מחברי הקבוצה על סך של 750 נק.

(1). סיום הסעד המבוקש

19. בהתאם ליעוץ משפטי שקיבلتி, הסעדים המבוקשים בגדרי התובענה שבנדון הינם כדלהלן :-

- (א) צו החרתתי לפיו המשיבות שיווקה מוצרים כמאושרים על ידי הרשות הראשית לישראל וזאת בניגוד גמור להוראות הדין.
- (ב) צו עשה למשיבות לחזול משיווק המוצר מושא התובענה ומוצרים אחרים טרם ניתן אישור הרשות הראשית לישראל;
- (ג) צו מניעה אשר יורה למשיבות לחזול ממירה ו/או הפצה של מוצרים טרם ניתן אישור הרשות הראשית לישראל;
- (ד) צו מניעה קבוע כנגד המשיבות המונע מהן לשוק מוצרים עם "אישור הרשות הראשית לישראל" כאשר זה לא ניתן.
- (ה) פיצויי כספי כאמור מעלה.

20. אני סבורה כי בנסיבות העניין יש בסכום זה כדי לעמוד בהלימה אל מול ההפרה המתוארת לעיל, וכי להՐתינו בעלי עסקים ונונטי שירותים מהפרות מעין אלו.

זהשמי, זו חתימתית ותוכן תצהיר - אמת.

תהילה ליבוביץ

אישור

אני הח"מ, יוסף חי אביעזיז עו"ד, מאשר כי ביום **25.6.20** הופיעה בפני גבי תhilah ליבובץ
שהוזדהתה לפניי בת.ז. 311309314 ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת וכי תהיה צפוייה
לעוונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה וחתמה עליה בפני.

יוסף חי אביעזיז, עורך דין
Yosef Chai Avizziz, Advocate
License No. 77033-תל אביב

